

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 25.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Če pošlj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:
Enostop. petlitv. (72 mm):
za enkrat 15 t.
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondv. 26 h. Pri večkratnem obilavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravnistiškega telefona št. 183.

Današnja številka obsega 6 strani.

Pravljica o volku in jagnjetu.

Neki graški nemško nacionalni list nas Slovence denuncira na zgoraj zaradi nedolžnih Vodnikov in drugih domoljubnih pesmi, ki se nahajajo v slovenskih čitankah za gimnazije, češ, da so premalo avstrijsko-patriotične in da širijo panslavizem. Marsikaj se nam tu podtika, mnogo stvari se izkrivlja v tem nemškem patriotičnem klicu na pomoč. Toda pustimo za zdaj to. Spomnili smo se ob tem članke na basen o volku in jagnjetu, ki mu je »kalilo vodo«. Nemci se že tako čutijo gospodarje Avstrije, da sta jim pojma Avstrija in nemštvo kongruentna, zato pa žele, da bi se gojilo v slovenskih šolskih knjigah še več avstrijskega, to je nemškega patriotizma.

Gospoda, zakaj pa vi ne gojite v nemških čitankah več avstrijskega patriotizma? Seveda bi to ne bilo lahko, kajti naša avstrijskonemška literatura je precej sterilna. Če bi ne hodili na posodo jemati v Prusijo, ne spravili bi skupaj najprostejše nemške čitanke za ljudsko šolo. Ako bi ne imeli slovanskih renegatov in judov, ki vas malo kvišku drže, bi se avstrijska nemška literatura danes nahajala na stališču literature sedmograških Saksov ali pa kranjskih Kočevcev.

Norčujete se iz nas, da moramo baje polniti čitanke z vzgledi iz srbske narodne epopeje. Gospodje Nemci, do tega imamo popolno pravico. Srbske narodne pesmi so slovanska skupna last, kakor n. pr. vaš »Gudrunlied« skupna nemška. In to vas lahko zagotovimo, da se Slovenci in Srbi ali Hrvati lažje razumemo, nego n. pr. Kočevci Saksa ali pa štajerski Hiesel koroški »lei-lei«.

Bodite prepričani, literarne skupnosti vseslovanske si ne damo vzeti. Saj smo lahko ponosni na srbsko narodno poezijo, ki jo je celo vaš Goethe upošteval in prevajal. . . . Tudi s prevodi iz Miczkiewicza in drugih slovanskih velikanov radi polnite svoje čitanke. In mi bi tega ne smeli! Saj so glasovi našega slovanskega srca, ki jih podajamo v skromni količini naši mladini.

Še nekaj! Vodnik vam ni prav. Povejte, kaj pa ima avstrijsko nemštvo pokazati na polju književnosti iz tiste dobe,

ko so po slovanski zemlji hodili možje Napoleonovega kova? Od kdaj sploh datira vsa dokaj dietantovska književnost avstrijskih nemških patriotov? Anastazij Grün vas je spravil nekoliko na noge; njemu pa je, kakor sam priznava, hram muz odprl zaničevan Slovenec, naš Preseren!

Edinega dramatika, ki ste ga imeli, Grillparzerja, ste tudi denuncirali navzgor in spravili v rani grob. Še dandanes izve gimnazijec o njem presneto malo; k večjemu se nauči verzov o Radetzskem: »In deinem Lager ist Österreich . . .«

Le nikar tako ošabni ne bodite in prečitajte rajši nemške čitanke za srednje šole. Tam dobite dovolj antipatriotičnega plevela. Tam dobite dovolj pangermanskih nemških sestavkov in bojnih pesmi. Eno teh vam, z majhno spremembo, kličemo v spomin:

Der Gott, der Eisen wachsen ließ,
Er wollte keine — Denuncianten!

Smo tam, kjer smo bili . . .

Najnovejša faza v kaleidoskopiško izpremenljivi, vsak dan v novi podobi javljajoči se balkanski krizi, je dejstvo, da je Rusija uradno nasvetovala Srbiji, naj se odpove kategorično zahtevam po odstopu bosanskega teritorija, Srbija pa zdaj Rusijo nagovarja, naj, če drugače ne more, saj aneksije ne prizna in tako celo stvar zavleče. Pravijo tudi, da Izvolskij premišljuje, kako bi predlagal vnovič evropsko konferenco, ki je umrla tako hitre smrti.

Smo torej tam, kakor smo bili neposredno po aneksiji! Večni krogotok! Zakaj? Zato, ker velesile ne marajo zaradi Bosne, oziroma Srbije, svetovnega požara. Zato Rusiji in Srbiji ne preostaja nič drugega, kakor da varirata melodijo: Nepriznanje — oboroževanje — protestiranje — retiranje in narobe: retiranje — protestiranje — oboroževanje — nepriznanje . . .

Seveda, če bi Anglija še tako držala z Rusijo, kakor je še nedavno, potem bi Aehrenthal drugače se potil. Toda Anglija Rusiji nič kaj ne zaupa. Anglija je prva diplomatka na svetu. Njena ententa z Rusijo je imela le namen zavarovati Indijo. Zdaj pa se je Rusija — govorimo po angleško — prevzela. Izvolskij je po ane-

ksiji Bosne prenatrageno dal Angležem vedeti, da bi rad prehod skozi Dardanele, Perzijo pa bi si tudi rad prekmalu osvojil. To pa ni Angležem po volji. Te »ekstrature« — kakor bi dejal Bülow — ji niso všeč. In zato je zadnji čas namignila Rusiji, da ni brezpogojno nanjo navezana. Edvard VII. je šel v Berlin obiskat obsovanega Nemca. To je nekaj popra za Rusijo. V tem smislu pišejo »Daily News«, dobro informiran list, ki govore celo že o »ruski nevarnosti«. Rusija je postala mogočna: 1. ker se je z Anglijo spoprijateljila, 2. ker ji je Francija posodila milijarde po japonskem porazu. To plačuje Rusija — navajamo »Daily News« — s tem, da osvaja zase Perzijo in na Balkanu upirizira pustolovščine. To ne gre tako dalje! Anglija-Francija-Nemčija morajo tvoriti protitež proti Rusiji . . .

Rusiji zato res ne ostane nič drugega, kakor da koleba in čaka boljših časov. Na Anglijo se ne sme nihče zanašati . . . To izkušnja zdaj Izvolskij.

Vse zdaj sloni na Srbiji, oziroma dr. Milovanoviću. Kaj on zdaj, ko ga je Rusija pustila zopet prav grdo na cedilu, misli, pove sledeče poročilo:

SRBSKA ZADNJA NADA. (Najnovejše.)

Srbski zunanji minister je 28. februarja obiskal ruskega poslanika Sergejeva in z njim konferiral dve uri. Govori se, da je dr. Milovanović ruskega poslanika pri tej priložnosti opozoril, kako je srbsko ljudstvo razburjeno, ker se je Rusija začela umikati. Srbska vlada je napravila ljudstvu brez moči, ako Rusija ne zahteva, da naj avstro-srbski spor reši konferenca velesil. Če bi se konferenca ne uresničila, naj ruska vlada izjavi, da aneksije ne prizna, marveč da pusti to vprašanje nerešeno. To da je dr. Milovanović povedal vsled sklepa ministrskega sveta. Prosil je poslanika, naj na vsak način doseže tako izjavo ruske vlade, ker da srbska vlada sicer ne more jamčiti za mir.

Z druge strani pa o tej konferenci poročajo, da je ruski poslanik na to odgovoril, da si bo ruska vlada prizadevala v smislu, da naj vprašanje o aneksiji ne pride zdaj pred sodišče Evrope, ampak da ostane odprto, dokler se ne pokaže primernejša prilika, da bi se dalo za Srbijo kaj doseči.

Znano je, da je zahtevo o kompenzaciji, ki jo je sprožil dr. Milovanović v prvi svoji protestni noti proti aneksiji, srbskemu zunanjemu ministru šepnil na uho Izvolskij. On je Milovanovića potrdil v mnenju, da bo mogoče srbske teritorialne zahteve izpolniti. Pri gornjem pogovoru pa je Sergejev dr. Milovanoviću javno povedal, da se je Izvolskij zdaj prepričal, da teritorialnih pridobitev za Srbijo ne bo mogoče doseči. Vsled tega se je srbskih vladnih krogov polastila precejšnja potrtost.

Bistveno isto je poročal včeraj ruski brzojavni urad, ki potrjuje, da je ruska vlada po svojem poslaniku v Belgradu srbski vladi nasvetovala, naj kategorično izjavi, da se odpove teritorialnim kompenzacijam in se popolnoma v vseh, na dnevnem redu stoječih vprašanjih podvzame velesilam.

KOLEBANJE RUSKE POLITIKE.

Ta korak ruske vlade naj bi preprečil skupno intervencijo velesil v Belgradu, ali pa vsaj srbsko vlado pripravil na skupni nastop velesil. V Parizu mislijo, da hoče ruska vlada pri tej priliki tudi sondirati, s kakšnimi gospodarskimi odškodninami bi se Srbija zadovoljila. Potem bi pa Nemčija vprašala na Dunaju, koliko teh gospodarskih koncesij bi Avstro-Ogrska bila pripravljena dovoliti. »Daily Mail« piše, da Srbija te dni velesilam predloži svoj kompenzacijski program.

V Parizu vobče ne dvomijo, da je Izvolskemu ohranitev miru zares pri srcu. Nekateri politiki pa izražajo tudi bojazen, da bi koncem koncev Izvolskij znova ne zahteval konference, pri kateri bi spravil namestu aneksijskega vprašanja, ki je zdaj z avstro-turškim sporazumom rešeno, na dnevni red — Dardanele.

Na Dunaju so zadovoljni z ruskim korakom v Belgradu.

»N. W. Tghl.« piše, bržkone vsled inspiracije, da so na Dunaju vzeli korak ruske vlade z zadovoljstvom na znanje, treba pa je počakati uspeha. Srbija se mora odpovedati teritorialnim kompenzacijam in zahtevi po avtonomiji Bosne. Tako decidirano izjavo pa mora Srbija podati direktno na Dunaju, direktno prositi za gospodarske kompenzacije in nadaljna pogajanja med Belgradom in Dunajem bi morala biti direktna!

LISTEK.

Nova katakomba.

Angleški spisal Conan Doyle.
(D dalje.)

»Saj jaz bi se ne vmešaval v vašo stvar, kadar bi dvignil zaklad, ali izredno rad bi zvedel o tem kaj bližje,« je nadaljeval, Jansen si je pa s kratko, odločno kretnjo prižgal smodko. »Očividno se gre za odkritje čisto nenavadne važnosti. Ti napisi bodo zbudili v vsej Evropi senzacijo.«

»Za vsakega naju jih je tam na milijone!« je povdarjal Danec. »V resnici jih je toliko, da bi se bavila lahko z njimi vse življenje desetorica učenjakov in si pridobila z njimi slavo, ki bi bila prav tako nepremagljiva, kakor angeljski grad.«

Kennedy je mračno nagrbančil lepo svoje čelo, njegovi prstje so se igrali z dolgimi, svetlimi brkami.

»Izdali ste se, Jansen,« je rekel končno. »Vaše besede morejo pomeniti le eno; odkrili ste novo katakombo.«

»Nisem dvomil, da ste prišli že po presoji teh predmetov tu do tega sklepa.« »No ja; po njih že se je dalo tako sklepati. Vaše zadnje besede so pa naređile iz verjetnosti gotovost. Razven kata-

kombe ni kraja, kjer bi moglo biti toliko ostalin, kakor vi pravite.«

»Čisto prav. Tega niti ne skrivam. Da, odkril sem katakombo.«

»Kje?«

»Kar se pa tega tiče, dragi moj Kennedy, je pa moja skrivnost. Naj vam bode toliko dovolj, da leži tako, da bi jo izmed milijona komaj eden odkril. Čas, v katerega spada katakomba, ni isti, kakor čas drugih katakomb! Bila je rezervirana za pokopavanje najvišje stoječih kristjanov, zatorej so vse ostaline v njej bistveno različne od vseh dosedanjih. Če bi ne vedel, s kakšnim znanjem in s kakšno energijo da razpolagate, dragi prijatelj, bi prav nič ne pomišljal, da bi vam pod pečatom molka ne razkril vseh bližnjih okolnosti. Kakor so pa razmere sedaj, mislim, da moram izgotoviti prej svoje lastno poročilo, predno se izpostavljam tako resni tekmi.«

Kennedy je ljubil svoje opravilo z ljubeznijo, ki je mejila na manijo. Ta strast ga je tudi obdržala pri njem kljub vsem zabavam, v kakršne navadno zaide mlad mož, željan razveseljevanja. Sicer je bil tudi častihlepen; pa njegovo častilakomnost je vendar še daleč prekašalo čisto veselje, ki ga je imel nad vsem, kar se je tikalo prejšnjega življenja in zgodovine rimskega mesta. Sedaj je gorel poželjenja, da bi videl novi podzemeljski svet, ki ga je bil odkril njegov kolega.

»Poslušajte, Jansen,« je rekel resno, »zagotavljam vas, da mi lahko zaupate stvar čisto mirno. Obljubim vam, da pod nikakimi pogoji ne bom objavil o tem, kar bom videl, niti besede, dokler mi tega izrecno ne dovolite. Saj popolnoma razumem Vaše stališče in ga smatram za čisto naravno, ali res se vam ni treba mene niti najmanj bati. Če mi pa ne zaupate svoje skrivnosti, bom pa vso reč sistematično preiskal in skoro gotovo odkril katakombo. V tem slučaju bi seveda svoje odkritje popolnoma izrabil, ker bi ne bil napram vam obvezan.«

Jansen se je nasmehnil v mislih in otrešel svojo smodko.

»Opazoval sem, prijatelj Kennedy,« je konečno dejal, »da niste kar tako pripravljeni pojasniti mi tega ali onega, ako bi vas prosil.«

»Kedaj ste me pa že vprašali, na kar vam ne bi hotel odgovoriti? Spominjate se na primer, da sem bil jaz tisti, ki vam je prispeval gradiva za vaše poročilo o Vestinemu svetišču.«

»No, da, — to ni bil bogve kako važen slučaj. Ako bi vas vprašal o kakem intimnem predmetu, jako dvomim, da-li bi mi hoteli kaj povedati. Ta nova katakomba je za mene jako intimna stvar, in pričakoval bi od vas takorekoč za trdno kakega znaka vašega zaupanja.«

»Ne morem si misliti kam merite,« je

nadaljeval Anglež, »toda ako hočete s tem povedati, da odgovorite na moja vprašanja o katakombi, ako vam jaz odgovorim na kakršnokoli vprašanje, ki mi ga stavite, tedaj vas zagotavljam, da to storim.«

»Dobro torej,« je odvrnil Jansen, ki se je medtem udobno naslonil v naslonjač in puhnil bel kolobarček tobakovega dima v zrak. »Pripovedujte mi torej nekoliko o vašem primeru do gospodične Mary Saundersonove.«

Kennedy je odskočil s stola, in je pogledal svojemu flegmatičnemu prijatelju ostro v oči.

»Kaj mislite?« je vskliknil. »Kako vprašanje je to? Menda se mislite šaliti, ali nikdar se vam še ni kaka šala tako ponesrečila.«

»Ne, ne mislim se šaliti,« je odvrnil Jansen povsem mirno, »v resnici se zanimam za stvar do podrobnosti. Slabo poznam svet, ženske, družabno življenje in vso šaro te vrste, kakor vam je že menda znano. Poznam vas in poznam njo navidezno; govoril sem celo z njo dva ali trikrat. Zaradi tega bi jako rad slišal iz vaših ust, kaj se je zgodilo med vama dvema. Govorilo se je samo v namigavanjih.«

(D dalje.)

Odločitev mora biti v kratkem.

Pooblastilni zakon glede trgovinske pogodbe s Srbijo neha veljati koncem tega meseca. Že z ozirom na to okolnost se bo srbska vlada morala kmalu odločiti. Ako nastopi namesto redne trgovinske pogodbe splošni carinski tarif, bi to seveda bilo škodljivo tudi za našo industrijo in trgovino, za srbsko narodno gospodarstvo pa bi pomenilo naravnost katastrofo.

Kaj hočejo Srbi?

Kralj Peter je dejal uredniku pariškega »Matina«: Sedanji položaj ovira srbski narod v njegovem polnem razvitku. Srbija ne zahteva mnogo, hoče le to imeti, do česar ima vsakdo pravico: malo zraka, prostorček na soncu. Srbija se mora zadušiti, ako ne vdobi izhoda. Bilo bi krivično, če se ji ga ne da.

Ta izhod k morju žele Angleži Srbom zagotoviti z

Jadransko železnico.

»Daily Telegraph« predloga, naj bi se, ne da bi se Srbiji odstopil pas zemlje, zgradila železnica, ki bi vezala Srbijo in Črnogorijo z Jadranskim morjem. Ta železnica naj bi bila pod nadzorstvom Avstro-Ogrske, ki pa bi ne smela ovirati svobodnega obratovanja med Srbijo in Črnogorijo ter med morjem. Ako bi hotela Avstrija na tem temelju pričeti pogajanje, bi bilo mogoče doseči trgovinski sporazum, ki bi zagotovil Srbiji zdrav gospodarski razvitek, monarhiji pa bi omogočil, da se na časten način reši iz položaja, ki je še vedno poln nevarnosti.

Kaj hočejo Črnogorci?

Črnogorski knez je naznanil angleški vladi, da mora brezpogojno vztrajati na koncesiji glede Spiča. Sicer postane njegovo stališče nevzdržljivo. Naj se Spič Črnogorci odstopi ali pa vsaj da v najem; potem da je knez Nikola pripravljen, da se loči od Srbije.

Srbska vlada miri. — Rešitev koncem aprila.

Srbska vlada opozarja narod, naj ne verjame raznim govoricam, ki so razširjene. Dasi je sosedna monarhija storila razne vojne korake, so razmere med njo in med Srbijo vendarle pravilne, in vlada želi, da bi take ostale. Govorice, da hoče Avstro-Ogrska Srbijo napasti in Belgrad in druga mesta presenetiti, so neutemeljene, dokler ne pove odločilne besede Evropa, kateri Srbija zaupa. Ljudstvo naj bo mirno in naj s pravilnim obnašanjem podpira vlado v tej resni dobi.

Srbski vladi se sedanji čas za rešitev srbskega vprašanja ne zdi ugoden. General Živković je pri zadnjem ministrskem posvetovanju poudarjal, da se mora odločitev odložiti do konca aprila. On misli, da je rešitev v srbskem smislu nemogoča brez vojaške podpore. Tega mnenja da je tudi kralj Peter. Do konca aprila da bo srbska vojska pripravljena.

General Živković ima polno moč.

Ministrski svet in skupščina sta dala vojnemu ministru v vojaških stvareh polno moč. Pomnožili so straže ob meji. Od delki 7. in 18. polka so odkorakali na razne točke meje. Iz Belgrada so mnogo vojaštva preselili v notranjost. Toda večjega premikanja vojaštva dozdaj ni bilo opaziti. O splošni mobilizaciji ni govora. Častniki in moštvo, ki so na dopustu, so bili brzogovorno poklicani v službo. Črnogorci so bili pozvani k enodnevnemu vaji, da se je poizkusilo orožje, ki so ga dobili že pred meseci. Govori se tudi, da je general Živković nakazal tvrdkam, pri katerih je Črnogorci naročila orožje in streliho, potrebne vsote, da bi pospešil izvršitev naročil (?).

Izjave, ki nujno spadajo k sliki splošnega položaja in ga osvetlijo. Komentiramo jih ne.

Pomiloščenje v Belgradu. — Avstrijski begunci. — Strojne puške.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)
Belgrad, 2. marca. Sinoči je bila na dvoru večerja na čast nove vlade. Kralj je pozdravil ministre ter rekel, da gleda z zaupanjem v boljšo bodočnost, ki vidi vse prvake naroda zedinjene pri državnih poslih. Kar je bilo, hoče izročiti pozabnosti; zato pomilošča vse politične obsojenec, da bodo vsi kakor en mož lahko stopili na branik domovine, ki je v nevarnosti. Kralju se je zahvalil ministrski predsednik Novaković. Po mestu je vest o pomiloščenju napravila najboljši vtisek. — V Belgrad je prišlo 13 avstrijskih dezerterjev. — Belgrajsko okrožje je kupilo 7. polku dve strojni puški.

Kraljevič Juri zopet hujska?

Prestolonaslednik je zopet sprejel podpolkovnika Jovanovića, presumnivega poveljnika makedonskih band ter mu rekel, da je ruska vlada brez moči proti bojažljivosti srbskega naroda. Korak Izvolskega v Belgradu je le šahova poteza, da odvrne od sebe odgovornost za vojno, ki je neizogibna, ako Srbija ne dobi teri-

torijalne odškodnine. Oficielna Rusija Srbije ne bo podpirala, a Srbi smejo računati na 100.000 ruskih prostovoljcev, ki jim ruska vlada ne bo delala težav.

Položaj je torej slejkoprej negotov. V Belgradu so zdaj napočili dnovi resnega razmišljanja. Rusija čaka na odgovor srbske vlade. Ako se ta odpove teritorijalnim kompenzacijam, bo Nemčija Avstrijo vprašala, koliko misli Srbiji koncedirati, kakor pravijo eni — drugi pa menijo, da Avstrija smatra za bolj uspešno, ako se Srbija naravnost na monarhijo obrne. Torej res — smo tam, kjer smo bili.

GROF TISZA IN DR. WEKERLE O BALKANSKEM VPRAŠANJU.

V ogrski magnatski zbornici je govoril pri postavi glede na povišanje rekrutnega kontingenta o balkanskem vprašanju grof Tisza, kojega izjave so pomembne, saj je bil minister in je zdaj velik prijatelj in zaupnik krone. Izvajal je v glavnem:

Aneksijo odobravamo. Agitacija proti aneksiji je imela svoj vir v postopanju angleške vlade. (Velika pozornost.) Obžalujemo, ker je ogrski narod vedno bil prijatelj angleškemu. Kar se tiče Srbije, bi bilo strahopetno, njene provokacije mirno vtakniti v žep. Monarhija ne more Srbiji dovoliti nobenih kompenzacij (o teritorijalnih sploh ni govora), ki bi se mogle tako tolmačiti, kakor da bi bile iz monarhije vsled srbskih groženj izsiljene. Zato je logično, da Srbija preje svoje provokacije opusti, potem šele se bo dalo z njo govoriti.

Tiszi je odgovoril ministrski predsednik dr. Wekerle. Branil je Anglijo in dejal, da se bode po avstrijsko-turškem sporazumu razmerje med Anglijo in Avstrijo poglobilo. Wekerle je opozarjal na Nemčijo, ki je v sedanji krizi zvesto izpolnjevala svoje zavezniške dolžnosti.

BOJKOT KONČAN.

Glavno ravnateljstvo avstrijskega Lloydja je dobilo iz raznih turških pristanišč brzogovorno poročila, da je bojkot avstrijskega blaga končan, tako iz Smyrne, Beiruta, Soluna, Jaffe in Carigrada. V Carigradu so se pri razkladanju parnika »Bukovina« pristaniški težaki in avstrijski mornarji celo pozdravljali s klici: Živela Avstrija! Živela Turčija! Parnik in tovarne ladje so bile v zastavah. Tako je ta neprijetna sprenna prikazen avstro-turškega spora nehala biti. Škode industrije, trgovine, zlasti pa delavcev se vknjižijo na konto zgub avstrijske diplomacije.

Izpred sodišča.

IZPRED TUKAJŠNJEGA POROTNEGA SODIŠČA.

Izginoli tisočak. D. K., 24 let star, rojen v Trojanah, je služil za praktikanta pri »Kmetiski posojilnici« v Ljubljani. Imel je lepo prihodnost, da ga ni spravila skrajna lahkomiselnost na krivo pot. Dne 5. novembra m. l. je dobil nalog, naj več hranilničnih knjig realizuje v »Kranjski hranilnici« za »Kmetisko posojilnico«. Dvignil je tam 12.000 K v bankovcih po 1000 kron. Dvignjeni denar je prinesel v pisarno ter ga položil na mizo poleg likvidacije, ne da bi ga bil blagajnik Avgustin Peruci zaradi mnogega drugega opravila takoj preštel. Šele zvečer po zaključku je konstatoval blagajnik, da je izginil bankovec za tisoč kron. Umevno je, da je moral Peruci ta primanjklaj iz svojega pokriti. Dolgo se ni dalo konstatovati, na kak način je denar izginil, končno se je pa le posrečilo priti storilecu na sled. Uradnikom se je, kakor pravi obtožnica, nekako čudno zdelo potratno življenje praktikanta K., ki ni bilo v nikakoli primeri z njegovim mesečnim dohodkom 60 kron. Sum, da je storilec, je bil pa s tem še bolj potrjen, ker se je pri hišni preiskavi doglalo, da je imel K. poleg 90 K gotovine še 519 K 13 h na tri knjižice naloženih v tukajšnji »Mestni hranilnici«, katerih poštene pridobitve ni mogel dokazati. K. prizna, da je vzel bankovec za tisoč kron, a trdi, da je našel tisočak ležeč pod tisto mizo, na katero je položil ves dvignjeni denar. On pravi, da je brčkone en bankovec na tla padel, dočim uradniki, zlasti blagajnik trdijo, da si je K. takoj izpočetka pridržal tisočak.

Včeraj se je vršila v tej zadevi prototna razprava. Porotnemu sodišču je predsedoval višji svetnik Polec, tožbo je zastopal državni pravdnik Trenz sam. Tožnica je pa zagovarjal odvetnik dr. Vladislav Pegan. Razprava sama na sebi ni nudila nič drugega zanimivega, kakor pledoje in daljšo polemiko med državnim pravdnikom in zagovornikom, kateri so gg. porotniki pazno sledili. Zagovornik je svoj zagovor prikrojil tako, da je obtoženi stal ves čas, odkar se je polastil tisočaka vsled strahu, da službo izgubi, pod takim

duševnim pritiskom, da ni mogel denarja izročiti. Ko se je konečno hotel toliko oju-načiti, da bi denar vrnil, ga je prehitela aretacija. Vprašanje, glaseče se na tatvino tisočaka, so porotniki z osmimi proti štirim glasovom zanikali, vsled česar je bil obtoženi K. oproščen.

Dnevne novice.

+ Iz Trsta. Zadnja nedelja je zopet pokazala, kako pridno se gibljemo v tržaški okolici. Pri sv. Križu smo imeli dopoldne občni zbor svoje posojilnice, ki se more po petmesečnem delu izkazati že z lepimi uspehi. Članov ima nad 70. — Popoldne se je pa ustanovila gospodarska zadruga; poslanec Gorup je v lepem govoru pojasnil gospodarske težnje okoliškega kmetiča. Pri obeh shodih je govoril tudi dr. Krek. — Zvečer je bil sestanek v Marijinem domu. Mnogobrojno zbranim članicam je predaval dr. Krek o pomenu nameravanega socialnega zavarovanja za služkinje.

+ Občni zbor S. K. S. Z. za Koroško se je vsled visoko padlega snega, ki bi večini udov udeležbo onemogočil, preložil na poznejši čas, in sicer po deželno-zborskih volitvah enkrat.

+ Posili kristjani hočejo biti naši liberalci. V »Našem listu« izjavljajo celo, da »spoštujemo krščanska načela in jih bodo skušali uvesti pri vseh somišljenikih.« Tej nepošteni taktiki treba storiti konec! Ali ni liberalcev samih sram, da se tako ponižujejo, da v svrhu politične agitacije svoja programatična načela zatajujejo, dasi sami dobro vedo, da lažejo? Imajo na programu razprokro, svobodno šolo in tako ločitev cerkve od države, kakor je na Francoskem izvedena; saj je tako tolmačila liberalen program rajna »Slovenija«. Nadalje podpirajo »Svobodno Misel«, ki se na deželi med liberalci čisto priznava za njihov list, kar se tiče načel. Saj je to priznala tudi »Svobodna Misel« v svoji prvi številki sama in priznava »Naš list« sam, ko izjavlja, da »Svobodni Misli« pušča prostost in svobodo. Kako neki, ko ste kristjani in hoste celo »skušali krščanska načela uvesti pri vseh somišljenikih?« Hudočba sama sebi laže. Liberalna neznačajnost se mora res vsakomur gnjusiti. Taje dogme, cerkve ne pripoznavajo, katolištvo jim je reakcionarno, krščanstvo razlagajo po svoje, v isti sapi pa se bijejo na svoja krščanska prsa. Hinaščina najpogostejše vrste je, ako kdo stoji na krščanskem svetovnem nazoru čisto nasprotno stališču, pa si, da bi ljudstvo preslepil, lasti krščansko ime, ki ga tolmači v svojem samovoljnem smislu! Krščanstvo umeva slovensko ljudstvo kot katoličanstvo, to je, kot krščanstvo, kakor ga izpoveduje ter razlaga rimska Cerkva! Ali ste na tem stališču, povejte, hinavci! Vsakega resničnega svobodomiselca bi bilo sram, ako bi tako zatajeval svoje svobodomiselstvo pred svetom z namenom goljufati ljudstvo! Bodite potolačeni, po 2. februarju l. l. pobeljeni grobovi! Naše krščansko organizirano ljudstvo vam bo že raztolmačilo, kako umeva krščanstvo! Le zaničevanje ima za vas, ki ste zavrgli krščanstvo, pa vas ni sram bahati se z njim, mesto da bi izvajali pošteno skrajne konsekvence!

+ Zveza slovanskih zdravnikov v Avstriji. »Osrednja zveza čeških zdravnikov« je sklenila, da ne pristopi k »Zvezi avstrijskih zdravnikov«, in sicer radi nemških zdravnikov, ki so se izkazali čehom tako sovražni. Snuje se pa samostojna »Zveza slovanskih zdravnikov« v Avstriji.

+ Protestni shod proti nasilstvom nemških buršev na dunajski univerzi je sklicalo 40 na Dunaju obstoječih dijaških društev. Organizira se protidpor posebno proti nastopu nemških buršev v menzi in bolniškem društvu.

— Gospodinjka šola na Vrhniki. V gospodinjko šolo na Vrhniki se je sprejelo 51 učenek, večje število se jih ni moglo vsled pomanjkanja prostorov sprejeti. Pač dokaz, kako hrepene naša kmetjska dekleta po izobrazbi in kako potrebne so takšne šole.

— Sestanek perutinarjev in rejcev malih živali priredi osrednja perutinarska zadruga v četrtek, dne 4. t. m., točno ob 7. uri zvečer v posebnih prostorih hotela »Lloyd« v Ljubljani. Ob enem je po jedina velikih ruskih in holandskih kuncev, da se bode vsakdo lahko prepričal, kako dobre so te živali. Gospod konzulent Legvart bode predaval o malih živalih. Vsi gospodje in gospe, ki se zanimajo za male živali in perotnino in za dobro kunčjo pečenko, se k temu sestanku uljudno vabijo.

— Vila v Vratih. Tik pred Aljaževim domom v Vratih pod Triglavom gradi svojo vilo vladni svetnik primarij dr. E. Šlajmer iz Ljubljane.

— Vlóm v občinski urad v Sanvinčenti. V noči od sobote na nedeljo so ne-

znani lopovi ulomili v občinski urad v Sanvinčentu v Istri, prevrtili blagajno in odnesli ves denar.

— Poskušen umor in samoumor. Iz Gorice: V St. Andražu pri Gorici se je v noči od nedelje na ponedeljek izvršil velik zločin. 23letni Anton Nanut je prišel na stanovanje 22letne deklice Marije Povlin, za katero je vedno hodil. Dekle ga ni maralo. Tudi ta večer mu je dekle povedalo, da ne mara zanj, vsled česar je Nanut trikrat ustrelil na dekle, in potem še nase. Oba sta težko ranjena in se nahajata v goriški bolnišnici. Dekle, upajo, da okreva, on pa težko. Deklico, ki je bila dobra in poštena, vse pomiluje.

— Naiden truplo. Pri Radovljici so našli dne 6. m. m. na polju truplo nekega dosedaj še neznanega človeka, ki je prejšnji dan po okolici beračil. Navedenec je okoli 50 let star, boji velik, črnih las in brk. Če se tak človek kje pogreša, naj se to naznani orožništvu v Radovljici.

— Izpraznjena srednješolska mesta. Od 14. do 28. t. m. so bili razglašeni sledeči razpisi: Klasična filologija: Praga, staro mesto g. (31. III.) — Moderna filologija: Dunaj XIII. r. (D. E., 20. III.), Römerstadt r. (Fr. D., Fr. E., 15. IV.); Kromeriz r. (Fr. D. [B.], 31. III.); Dečín, real. gimn. (E. fr. d., 20. III.); Ljubljana, nemška gimnazija (D. l. g., 1. IV.) — Zgodovina in zemljepisje: Gradec, uč. (H. D., 31. III.) — Matematično-naravoslovna in prirodoslovna skupina: 0. — Prostoročno risanje: Dunaj XV., r. (30. III.) — Teiovdaba: Praga III., nem. r. (31. III.) — Kratice in znaki kakor navadno.

— Redek jubilej. Prijatelje in znance g. Katarine Christof, matere tukajšnjega solicatorja Josipa Christof, bode gotovo razveselila vest, da obhaja imenovana gospa čila in zdrava dne 4. t. m. v Radečah pri Zidanem mostu svoj 80. rojstni dan. Še na mnoga leta!

— Medveda ubili so trije kmetje iz Blagaja, okraj D. Vakuf. Prišli so v gozd drvi sekati in našli na jami, kjer je spal medved zimsko spanje. Glasno govorjenje kmetov ga je vzdramilo in začel se je valiti iz luknje. Kmetje so ga začeli s sekirami udrihati po glavi in ga ubili. Zver je bila velikanska.

— Razdelitev podpore. Iz Črnega vrha nad Idrijo nam pišejo: Tudi pri nas si je neki človek dovolil pustno šalo in je potegnil »Slovenski Narod« z notico »Klerikalna krivičnost«. Stvar je v Črni vrhu vzbudila mnogo smeha. Dopisnik pravi, da je g. župan razdelil podporo samo med pogorce, ki so konsumarji, drugi pa da niso nič dobili. Podpora je razdelila komisija, obstoječa iz g. župana, g. župnika in treh mož. Podpora je dobilo vseh 13 posestnikov; med temi so trije nekonsumarji, ki so prejeli 448 K. Prezrt ni bil torej noben nekonsumar in se tudi nobeden teh ni pritožil. Pritožil se je pa, čujte — konsumar Tine Pirc, orožnik v pokoju. Ta mož, ki stanuje v hiši svojega očeta, kateri je tudi prejel 115 K podpore, je bil primeroma najbolje zavarovan. Komisija je te okoliščine upoštevala in zato ni dala podpore še sinu, ker jo je že oče dovolila. Tine si tudi domišluje, da je s svojo »opravičeno« pritožbo podrl zaupanje županovo pri vladi? Kako smešno! Tudi državna podpora se je razdelila po nasvetu županstva oziroma komisije, katere je dobila ukaz, naj pripravi razdelilni načrt. Ta razdelilni načrt je g. glavar seboj prinesel in se tudi o njem ravnal. — Glede pošte priznava in hvali ljudstvo g. poštarija, da je jako postrežljiv, uljuden in točen. O kakih nerednostih ni bilo nikoli čuti. Iz tega se razvidi, kako je »Narodov« dopisnik zavijal resnico.

— Iz Horjula. Zmiraj imamo kaj novega. Mladenci tukajšnjega katoliškega slovenskega izobraževalnega društva so nam poskrbeli na pustno nedeljo mnogo prijetnega razvedrila in nepriljene zabave. Za pusti pozdrav so nastopili najprej izvežbani tamburaši in nam zabrekli mogočne »Savske valove«. Za njim so zapela dekleta z nežnimi glasovi »Saj ni čuda« in mešan zbor se je oglašil »V mraku«. Živalnost in obilo smeha pa je vzbudil pri gledalcih šaljivi zbor za pust s svojimi nosnimi kumarami pod zaglavjem »Nos«. Igrokaz »Vaški skopuh« je nudil navzočim posetnikom sliko človeka, ki išče vitalno srečo v denarju. Igran je bil z vso komično fineso. Smeha občinstvu ne moremo braniti, posebno ne v predpustu. A nekaj drugega kot smeh je, če človek ironizuje igralce in posetnike s tem, da kaže v blaženi nemščini svoj nedemokratski ponos. Te vrste takozvani »damembonton« ne straši poguma naših agilih fantov, da ne bi v polni meri kazali svoje ljubezni do ljudske talije. H koncu nam je domači komik prav dobro spekel »Jabolčno potico«, s katero smo bili vsi zadovoljni. Ko pišem o naši dramatični predstavi, mi sili v ospredje misel, naj bi se podobno, kot zadnjič telovadni, sklical v

publani dramatičen tečaj. Gotovo bi po-
čelo nanj mnogo naših fantov z dežele,
ker bi si vsaj deloma izpopolnili svoje
dramatične talente. Pri večanju zanimanja
na ljudsko talijo, bo treba tudi na to mi-
sliti, kako dati našim mladencem prilike-
la se izpopolnijo.

— **Vasovalca sta ubila in vrgla v vodo.** Brata Brkič iz okraja Stolac sta
sumljena, da sta ubila N. Samardžiča iz
Dabra, ko je vasoval pri nekem dekletu.
Razbila sta mu črepijo, potem pa ga vrg-
la v vodo in javila obisti, da sta našla
mrliča. Brata Brkič so zaprli in izročili
okrožnemu sodišču v Mostaru.

— **Naša divjačina** trpi vsled nenava-
no hude zime in snežnih zametov veliko
pomanjkanje. To velja zlasti o snah, zaj-
cih in jerebica, ki ne morejo dobiti dovolj
primerne hrane in krme. V Gorjancih,
kjer je obilo divjačine, je za njo letos po-
sebnost slabo, ker so kmetje domov spe-
jali pičli pridelek sene, kar so ga nakosili
na košenicah. Druga leta se je divjačina
vso zimo sukala okrog kopic sene v
gori, ker ga niso imeli bližnji gospodarji
pred spomladjo kam spraviti. Letos pa
vsega tega ni in divjačina lačna bega prav
do vaških kozolcev, da iztakne kako pest
trave ali detelje. Tudi lisice in kune so pri-
šle do človeških stanovanšč, kjer so tako
predrznosti in nadležne, da jih ljudje komaj
odganjajo. Na Javorovici in drugih vaseh
v Gorjancih so našli zadnje dni več zajcev
in tudi srn, katere je zamoril mraz in glad.
Če bo zima še nekaj časa vzdržala, bo le-
tošnji zarod divjačine po naših gozdih zla-
sti v Gorjancih, po kočevskih, ribniških in
logaških hribih popolnoma uničen.

— **»Scotus Viator« v Dubrovniku.**
Angleški publicist R. W. Seton Watson,
znan pod psevdonimom Scotus Viator se
je za več tednov nastanil v Dubrovniku.

— **Poizkušeni samoumorniki.** V
artiljerijski vojašnici v Zagrebu si je če-
tovodja Pristolič pognal iz službenega re-
volverja kroglo v glavo ter se smrtno ne-
varno ranil. Vzrok: stroga kazen, ker ni
bil nekega višjega pozdravil.

— **Za olajšanje bede v Dalmaciji** je
vlada dovolila nadaljnih 200.000 kron.

— **V Zagrebu zopet okradli ameri-
kanca.** Anton Štimac iz Žurje je prišel
v Zagreb, da se odpelje v Ameriko. Na-
stanil se je v gostilni Vrkljan v Petrinjski
ulici, da prenoči. Ponoči je prišel v sobo
nek moški, ki je rekel, da je gostilniški
hlapec, ter mu izpod podglavja izmaknil
790 kron. Policija tatu baje zasleduje.

— **Metulj na snegu.** Živega metulja
nam je danes poslal prijatelj našega lista.

— **Schulvereineove table.** Za nemški
»Schulverein« je izdelal učitelj Böhm v
Budjovcih posebne stenske table za
deške in dekliške šole z napisi »Tebi nem-
ški deček« in »Tebi nemška deklica« ter
hujskajočo vsebino. Naučno ministrstvo je
odločilo, da imajo okrajni šolski sveti do-
ločiti, ali smejo te table v nemških šolah
viseti ali ne. To v znanje našim okrajnim
šolskim svetom!

— **Umrl je v frančiškanskem samo-
stanu na Zidinah v Zadru o. Serafin Iva-
sovič.** Pokojnik je bil rojen l. 1833. blizu
Trogira v Kaštelovem. Bil je gvardijan
v raznih samostanih, od l. 1879—1894 je
bil trikrat izvoljen za provincijala v Za-
dru. Na Badiji pri Korčuli je sezidal novo
knjižnico; zlasti pa je skrbel za mladino.
Veselega in pobožnega frančiškana je vse
ljubilo. N. v m. p.!

DAROVIL

Za »Rokodelski dom« v Ljubljani so
darovali p. n. preč. gg.: S. Žužek, župnik
v Vodica, 20 K. — J. Karlin, župnik v p.
v Škofji Loki, 10 K. — J. Teran, župnik
v pok. v Kamniku, 3 K. — »Ratislav« v
Kranju 3 K. — J. Plantarič, župnik na Do-
brovi, 2 K. — J. Boncelj, župnik v pok.
v Železnikih, 1 K. — Bog povni vsem bla-
gim dobrotnikom in jim obudi požrtvoval-
nih naslednikov!

Ljubljanske novice.

Ij **Vse čitatelje »Slovenčeve«** opozar-
jamo na današnje javno predavanje S. K.
S. Z. o krajih avstrijsko-srbskega spora.
Predavanje se vrši točno ob pol osmih
zvečer v veliki dvorani »Uniona« (vhod
skozi Frančiškanske ulice). Vstop je prost,
vendar se z ozirom na stroške, ki S. K.
S. Z. nastanejo po teh velikih predavanjih,
hvaležno sprejemajo prostovoljni donežki
za stroške predavanj.

Ij **Ljudsko gledališče.** Prva predsta-
va Ljudskega gledališča na odru dežel-
nega gledališča bode v nedeljo, 18. aprila
t. l. Vprizorila se bode znana ljudska igra
»Revček Andrejček« z bivšim igralcem
dež. gledališča in učitejem dramatične
šole »Slov. kršč. soc. zveze« g. Urbančič.
Podgrajskim v naslovni vlogi. Sodelovali
pa bodo poleg gojencev dramatične šole
S. K. S. Z. tudi še nekateri drugi znani
bivši slovenski igralci. Toliko za danes.

Ij **Občni zbor »Katol. društva za de-
lavke«** je v nedeljo pokazal, da to društvo
še vedno izvrstno izvršuje svojo nalogo:
biti delavkam, zlasti iz tobačne tovarne,
šola prave izobrazbe in torišče poštene
zabave. Poročilo tajnice Marije Klepec
podalo je zanimivo sliko društvenega de-
lovanja v pretečenem letu, ki po svojih
predavanjih (23), zabavnih večerih, upri-
zorjenih zlasti s pomočjo društvenega
pevskega zbora, tamburaškega zbora in
igralnega oboja, nadalje po svojem od-
delku za šivanje, za »Čebelico« in po prid-
ni rabi društvene knjižnice, nikakor ni za-
ostajalo za prejšnjimi leti. Poročilo blagaj-
ničarke Ane Šrakar je obsegalo istotako
ugodno stanje društvene blagajne. Pod-
predsednik društva Luka Smolnikar je
končno zlasti poudarjal silno potrebo pri-
mernejših društvenih prostorov; kakor
vsa druga ljubljanska društva, tako tudi to
društvo občutno trpi na tem nedostatku in
se ne more tako razviti, kakor bi se go-
tovo v boljših prostorih. Zato na dan z
društvenim domom, v katerem bode našla
naša društva gostoljubno streho, gotovo
v prospeh živahnega društvenega razvoja
v Ljubljani.

Ij **Pevska skušn'ja »Ljubljane«** jutri v
sredo točno ob 8. uri zvečer. Prosim za
polnoštevilno udeležbo. Novi pevci dobro-
došli! — Pevovodja.

Ij **Predavanje v društvu »Abstinent«**
19. februarja je bilo razmeroma dobro ob-
iskano. Predavatelj je podal o »občini z
ozirom na protialkoholno gibanje« sledeče
misli: Občino mora dokaj zanimati, da se
pijančevanje, zlasti žganje, čim bolj
omeji. Čim manj alkohola, tem manj bol-
niških stroškov, odgovor, povračil pod-
por itd. Ali pa ima občina moč, da more v
tem oziru kaj storiti? Da, 27. obč. reda
ji celo nalaga dolžnost, da mora skrbeti
za javno varnost, zdravstvo, varnost oseb
in imovine. Sem spada, da občina strogo
pazi na to, da otroci ne zahajajo v krčme
in na plesišča. Pri izletih šolskih otrok naj
se jim ne daje alkohola. Plese naj se za-
tira z visokimi pristojbinami Lepakov, ki
hvalijo alkoholne pijače, naj občina ne
pusti nabijati. Strogo naj se pazi na za-
piranje krčem točno ob policijski uri. Krčme
in žganjetoči naj ne bodo nikdar skupaj v
istem prostoru s prodajalno jestvin ali to-
bakarno. V vinorodnih krajih naj župan-
stvo strogo gleda na to, da dobe dovolje-
nje za osmice (točenje lastnega vinskega
pridelka) res samo opravičeni in za svoj
pridelek, da se ne bo tuje brozge, kupljene
od vinskih trgovcev, prodajalo na semnjih
in pri cerkvenih shodih. Pazi naj tudi pri
vlaganju izkazov za kuhanje žganja za
domačo porabo. Rečežem in potnikom naj se
daje podpore le v hrani, obleki in preno-
čišču, nikdar pa ne v denarju. V večjih
krajih naj bi tudi zasebniki beračem ne
dajali denarja, ampak znamke, za katere
bi dobili v ljudski kuhinji mleko, kavo, čaj
in druga živila. Neobhodno potrebna za
večja mesta so ogrevališča. Splošna so-
cialna skrb je najboljši sredstvo proti kugi
alkoholizma. Vse gornje je več ali manj v
moči županstva. Občinski odbor pa lahko
mnoho stori proti alkoholu pri podajanju
mnenj glede podeljevanja koncesij za krč-
me in žganjetoče. Splošno načelo bodi:
novih koncesij nič več zlasti ne za žga-
njetoče! Če le mogoče, naj se koncesije
zatre. Strogo nadzorstvo in kazni ob pre-
stopkih. Potem mora obrtna oblast poseči
vmes in končno odvzeti koncesijo! Ob-
činske nakade na žganje naj občinski od-
bor določi konkor mogoče visoko. Tudi to
bo pomagalo. Uspešno delovanje občine
proti alkoholu pa je možno le, ako občins-
ki odbor ni po večini sestavljen iz krč-
marjev, dacarjev in od njih odvisnih mož.
Velika napaka je tudi, ako se nahaja ob-
činski urad v gostilni. Predavatelj navaja
prepričevalne slučaje iz lastne izkušnje,
kako škodljiva je taka uredba. Končno se
dotika občinskih domov in ž njimi zveza-
nih reformnih gostiln na Nemškem. Zgled:
reformna krčma v Broitzu, okraj Greifen-
berg. Predlaga: deželni odbor vplivaj na
to, da se občinski uradi premestijo iz krč-
cem. Vsaka gostilna bodi vedno preskrb-
ljena z jedmi, zlasti tudi z mlekom. V bli-
žnji mest naj bi se dobilo tudi brezalko-
holnih pijač. Občina naj dobi večji vpliv
pri podeljevanju, oziroma odrekanju krč-
marskih koncesij. Nato se razvije živahen
pogovor, ki se ga udeleže društveni pre-
sednik dr. J. Ev. Krek, župnik Kalan, po-
štar Ravnihar, urednik Moškerc in poro-
čevalec. Vsi sproženi nasveti s popravki
in dodatki so bili soglasno sprejeti. »Zlata
Doba« priobči natančneje poročilo.

Ij **Občni zbor »Ruskega krožka«** bo
danes ob 8. uri zvečer v srebrni dvorani
hotela »Union«. Člani naj pridejo točno,
ker je za sklepčnost treba, da je navzoča
tretjina društvenikov.

Ij **Zopet novo snežno odejo** je nam
prinesel bližajoči se začetek spomladi, in
sicer jako debelo. Snega je zapadlo toliko,
da še ne kmalu v tem času. Mesto je s

kupi snega zabarikadirano kljub temu, da
ga delavci nepretrgano odmetavajo in
vozniki odpeljavajo. Že rano zjutraj so
delali pota s snežnimi plugi, sinoči so pa
delali delavci pozno v noč. Vozni promet
je bil po nekaterih ulicah danes zjutraj
skoraj onemogočen in tudi pešci so se mo-
rali gnjesti med snežnimi viadukti. Elek-
trična je sicer deloma vozila, a so bile ta-
ke zamude, da so ljudje rajši hodili peš.
Tudi po železniški progi so funkcionirali
snežni plugi, vlaki so pa imeli velike za-
mude. Omnibus hotela »Union« je obtičal
v snegu ter so tuji zamudili vlak. Če pri-
tisne v kratkem jug, je pričakovati povod-
nenj. — Na Koroškem je zapadel en meter
visok sneg. — Z Ruskega prihajajo poro-
čila o velikanskih snežnih zametih. Cela
mesta in vasi so pokopana pod snegom.
Na stotine oseb je zmrznilo v snegu. Ne-
kateri vlaki so obtičali v snegu in niso
mogli dva dni naprej.

Ij **Nizko stanje tlakomera.** Pri seda-
njem nenavadnem vremenu smo opazo-
vali danes zjutraj izvanredno nizko stanje
barometra. Kazal je 714.1 mm. Kolikor se
ve naš poročevalec spominjati, se zadnje
dve leti ni nikdar tako nizko stanje tlako-
mera opazovalo.

Ij **Usmiliti se ubogih tičkov!** Visok
sneg je odvzel tičkom vso hrano. Naj se
ubogih tičkov usmilijo usmiljena srca in
naj jim potresajo hrano!

Ij **Ljubljanski športni klub** priredi v
soboto ples v »Narodnem domu«. Treba si
bo te gospode dobro ogledati. Gospodje
so precej nazadnjaški, kajti naša pratika
kaže, da je že minul predpust. Pa kdor
vidi sankalističe ljubljanskega športnega
kluba, bo takoj sprevidel, da se ni čuditi,
ako so se ti gospodje tudi s plesom v po-
stu — zaleteli. Dosedaj nismo vedeli, da
med šport spada tudi ples v postu.

Ij **Poskušena samoumornika.** Včeraj po-
poldne se je v svojem stanovanju na Du-
najski cesti št. 6 v samoumornilnem name-
nu ustrelil samski strojni ključavničarski
pomočnik Franc Cankar, rojen 1891, leta
v Pulju in pristojen na Vrhniko. Zadel se
je v desno stran prsi, a je ostal še pri živ-
ljenju. Na lice mesta došli zdravnik g. dr.
Demeter Bleiweis vitez Trsteniški ga je
za silo obvezal in odredil, da so ga z re-
šilnim vozom prepeljali v deželno bolniš-
nico. — Zaradi bede si je hotel življenje
končati bivši rudar Hirsberger Alojzij,
star 39 let. Z britvijo si je prerezal vrat.
Sedaj se nahaja v tukajšnji bolnišnici.

Ij **Umrl je v Orlovih ulicah št. 3** me-
sar Martin Kralj, star 53 let.

Ij **Izkaz posredovalnice slov. trgov-
skega društva »Merkur« v Ljubljani.** —
Sprejme se: 2 poslovodja in korespondent,
12 pomočnikov mešane stroke, 15 pomoč-
nikov manufakturne stroke, 1 pomočnik
modne in galanterijske stroke, 1 kontori-
stinja, 2 blagajničarki, 3 prodajalke, 1 uče-
nec. — Službe išče: 3 knjigovodji in ko-
respondenti, 2 kontorista, 28 pomočnikov
mešane stroke, 9 pomočnikov specerijske
stroke, 6 pomočnikov manufakturne stro-
ke, 2 pomočnika železninarske stroke, 4
pomočniki modne in galanterijske stroke,
12 kontoristinj, 8 blagajničark, 18 prodaj-
alke. Posredovalnica posluje za deloda-
jalce popolnoma brezplačno, za deloje-
malce pa proti mali odškodnini.

Ij **Zahvala in prošnja.** Ivan Dovič,
strojni ključar v Sp. Šiški št. 196, o kate-
rem smo poročali, da je že dolgo bolan in
brez vseh sredstev, se presrečno zahvalja
je vsem plemenitim človekoljubom, ki so
mu priskočili na pomoč in tako olajšali
najhujšo bedo. Obenem pa prosi, ker so
mu sedaj v bolnici odrezali nogo in še več
časa ne bo mogel ničesar zaslužiti, naj se
ga blagi dobrotniki spomnijo še z naprej
s kakim majhnim darom.

Ij **Ubožna družina na Trnovskem pri-
stanu št. 36** se srčno zahvaljuje gospodu
A. Žibertu v Ljubljani in g. Ivanu Naglju,
župniku na Koroškem, za poslani denar.
Prosi pa tudi še z naprej usmiljene ljudi,
da bi ji pomagali denarno ali materielno,
ker se nahaja še vedno v veliki bedi. Vseh
pet otrok je bolnih, imajo ošpice, mati pa
ne more kaj zaslužiti, ker je pri njih, zato
ji bo vsak, še tako majhen dar prav prišel.
Še enkrat prosi dobra srca, da bi se usmi-
lili bednih bolnih otrok. — Katarina
Varšek.

Ij **Promet tužcev v Ljubljani meseca
februarja 1909.** Zadnji mesec je prišlo v
Ljubljano 3977 tužcev — torej 98 več kot
meseca januarja in 574 več kot lani me-
seca februarja. Nastanilo pa se je v hotelu
Union 1102, Slon 674, Lloyd 344, Cesar
avstrijski 211, Ilirija 187, Južni kolodver
170, Malič 131, Štrukelj 115, Bavarski
dvor 56 in v ostalih gostilnah in prenoči-
šnih 987 tužcev.

Ij **Na naslov trgovskega bolniškega in
podpornega društva v Ljubljani.** Kakor se
čuje v javnosti, vladajo v tem društvu zelo
čudne razmere. To društvo, ki ima tudi
nalogo razen bolnike podpirati, tudi one-
mogle člane in sicer tako, da taki onemo-
gli člani zamorejo s to podporo izhajati

svojemu, to je trgovskemu stanu primer-
no. V resnici pa se prakticira pri tem dru-
stvu čisto drugače. V naslednjem hočemo
navesti nekoliko podatkov, ki že zdavnaj
kriče po času primerni preureditvi. Vsak
član, ki je onemogel, ima pravico do pod-
pore, katere se mu podeli vsled vlozene
prošnje in sicer le za dobo enega leta. Po
preteku tega leta mora dotičnik zopet priti
s pisмено prošnjo, in ako tega ne stori, ne
dobi podpore. Umevno je, da ako postane
član društva za delo nezmožen, da je po-
stal nesposoben za vedno in ne samo za
eno leto, vsled česar bi se morala podpora
podeliti stalno ter bi tako odpadlo vsako-
letno prosjačenje. Glavno pri tem vsem
pa je vraščanje, kakšne da so te podpore.
Največja sedanja mesečna podpora je 60
kron, večina podpor se pa izplačuje v zne-
sku 40 do 50 kron. Sedaj naj pa razsoden
človek pove, kako je mogoče se preživ-
ljati s tako podporo; menda se ravna tu-
kaj ravnateljstvo po znanem prereku, da
so na svetu za ustreliti najbolj prikladne
stvari »star komi in star pes«. Ako trdimo,
o čem se pa ravnateljstvo lahko vsak dan
prepriča, da znaša stanarina in hrana se-
daj v Ljubljani mesečno najmanj 60 K, je
potem izključeno, da bi mogel tak dela ne-
zmožen član, ki uživa to podporo, sploh
živeti, o primernem življenju pa niti go-
vora ni. Dalje se pa vidi iz naslednjega,
kako skrbi društvo za onemogle člane.
Udmina za rednega člana letno znaša 32 K.
Ako pa postane isti dela nezmožen ter da
uživa že podporo, se mu odteguje člana-
rina od njegove za življensko potrebo že
itak premalo podpore. S tem je pa rečeno
ravno toliko, kakor dati in vzeti. Ravno-
taka napaka je, da se pusti ravnateljstvo
od podpore prejemajočih članov pobotnice
kolekovati. Ali ne bi zadostovalo navadno
potrdilo, Ako računamo, da znaša udmina
mesečno 2 K 34 v ter k temu znesku še
prištejemo kolek za 50 vinarjev, razvidi-
mo, da odtrguje ravnateljstvo od ust po-
pore vrednih članov vsaki mesec skoro
3 krone. To je pa za človeka, ki se mora
od že itak pol premajhne podpore preživ-
ljati, precejšen znesek. Za sedaj smo bili
primorani ta dejstva objaviti in ako jih
društveno ravnateljstvo ne bo hotelo usli-
šati, bomo pa še primorani objaviti s
kom se morajo preživljati delanezmožni
člani trgovskega bolniškega in podporne-
ga društva v Ljubljani.

STRAJK GOSTILNIČARJEV IN KAVAR- NARJEV

Ij bil za večerajšnji dan napovedan v Va-
raždinu. Štrajk bi imel trajati do 8. marca.
Vraždinski gostilničarji in kavarnarji ho-
čejo na ta način protestirati proti previ-
soki občinski užitnini.

Štalerske novice.

Ij **Duhovniške vesti.** Župnijo Pameč
je dobil č. g. kaplan na Sladki gori Jurko;
župnijo sv. Antona na P. pa Jože Panič,
kaplan v Vuzenici ter nastopi prvega
maja.

Ij **Mladeniški sestanek** se bo vršil v
Mariboru v drugi polovici meseca marca.

Ij **Umrl je v Slovenji** Bistrici mizarški
mojster Jožef Lorber, star 89 let. Sedem
let je ležal bolan na postelji.

Ij **V konkurzu** je trgovec Ferdinand
Janschek v Mariboru.

Ij **Prestavljen** je gospod kaplan Ši-
mene iz Zibike na Sladko goro.

Ij **Križ — Krisch.** Profesor na realki v
Knittelfeldu, slovenski Križ, je prosil na-
mestništvo, da se sme pisati po nemško
Krisch. Namestništvo mu je to dovolilo,
in sedaj je domovina rešena!

Ij **Glavna mlekarna v Celju.** Dne 18.
februarja se je ustanovila v Celju glavna
mlekarna. Imela bo posebno namen obde-
lovati in razpečavati od zadružnikov pre-
jeto mleko in mlečne izdelke. Kot vodje
so nastavljeni: Dr. Božič (priznani mle-
karski strokovnjak), Štibler itd. »N. Dn.«
pravi, da se lahko mirno zaupa možem, ki
se veliko trudijo za gospodarski napredek
(kje pa, smo radovedni, pri kupici Zavr-
čana najbrž?) spodnještajerskih Slove-
cev. Šli bodo samozavestno in trdno na-
prej v svojem plodovitem (ironija) delu,
ki bode najboljši odgovor klerikalnim huj-
skačem.

Ij **Prihodnji mariborski župan** bo baje
finančni koncipist dr. Resner. Dr.
Schmiderer namerava stopi kmalu v po-
koi.

Ij **Šmarje pri Jelšah.** Med učenkami
tukajšnje dekliške šole se je zopet poja-
vila škratica. — Šmarski okrajni zastop
in posojilnica kupujeta že mnogo let šol-
skim knjižnicam v okraju raznovrstno po-
učno berilo. Letos je prejela vsaka šola
po 21 knjig razne vsebine. — Na Bobovem
pri Šmarju je bil na pustni torek ogenj pri
Strašku. Požarna bramba šmarska je z
velikim trudom ubranila, da se ni ogenj
polastil tudi sosednjih hiš.

š Aretirani agent. V Mariboru so zaprli nekega agenta Stebiha, katerega že dalje časa zasleduje graško deželno sodišče. Stanoval je v hotelu »Stadt Wien« pod imenom Schneberger.

š Nemška šparkasa v Celju je lansko leto strašno nazadovale. Na hranilnih vlogah se je poslabšala skoro za eden milijon kron. Letos pa še bolj močno nazaduje. Meseca prosinca t. l. se je vložilo pri tej nemški šparkasi 241.287 K 7 v., vzdignilo pa 379.999 K 50 v., torej se je zopet oslabila za 138.712 K 43 v., kar je pri malenkostnem prometu enega celega meseca razmeroma neverjetno mnogo!

Razne stvari.

Mraz na Francoskem. Na Francoskem imajo nenavadno hudo zimo, do 15 stopinj pod ničlo. V Parizu je spozklo in si je na ledenih potih veliko ljudi zlomilo roke in noge.

Snežni zameti v severni in srednji Italiji. Snežni zameti preprečajo po severni in srednji Italiji vsak promet. Vlaki inajo dolge zamude. Tramvaji ne morejo voziti. Telefonske zveze so pretrgane, brzojavke dohajajo za zamudami. Na jezzeru Garda so morali ustaviti plovstvo.

Zopet potresi na Laškem. V Reggio di Calabria in v Palmi so čutili 26. m. m. ob 6. uri 34 minut močan potres. Dne 27. m. m. ob 1. uri 50 minut so čutili v Palmi močan valovit potresni sunek, kateremu sta sledila še dva močna sunka. Prebivalstvo je zbežalo na ulice. Iz Carigrada poročajo, da so čutili v bližini Sirasa potres, ki je napravil po vaseh mnogo škode. — Sedanjni novi veliki snežni zameti v naših krajih ne bodo menda nič kaj ugodno vplivali na potresno pomirjenje. — V Cittanovi pri Reggio so prošlo noč okrog pol treh občutili močan potresni sunek, ki je napravil precej škode na poslopih. Prebivalstvo je ostalo razmeroma mirno.

V Kansasu ne smejo alkohola prodajati niti v medicinske svrhe. S 33 proti 1 glasu je senat države Kansas sprejel najstrožji prohibicionističen zakon, kolikor jih je dosedaj v Kansasu postalo pravomočnih. Glasom tega zakona se mora v Kansasu uvesti najstrožja prohibicija, tako da se ne sme prodajati in rabiti alkohola niti v medicinski in znanstvene svrhe. Vsled novega zakona zgube tudi lekarnarji pravico prodajati opojne pijače, katere se čestokrat rabijo pri nevarno bolnih ljudeh. Predlog bo v dolnji zbornici brezdvomno odobren.

Mož s tremi nogami. Italijan Francis Lentini je star 21 let. Poročen je že eno leto in je oče popolnoma normalno razvitega otroka, sam pa ima eno levo in dve desni nogi. Tretja noga, katero pri hoji lahko rabi in jo ima sploh precej v oblasti, je izraščena iz bokov.

Poizkušeni samoumor 15 oseb. V Irku so obsodili 15 političnih beguncev na smrt. Obsojenci so se pa zastupili: eden je mrtev, štirje so smrtnonevarno bolni, ostale bodo rešili. Vojno sodišče je pa obsojencem naknadno pregledalo smrtno kazen.

Postava v varstvo mož proti ženski zvičari. V Ameriki snujejo postavu, ki bi ščitila nepredvidne može, ki so se dali vjeti v zanjke zakona po razni ženski olepšavi. Postava se glasi nekako tako-le: Ako dekle ali vdova vjame moža v zakon po vplivu raznih lepotic kakor so, šminka, parfum, umetno zobovje, barovke, podlaga za olepšanje udov na svojem telesu itd., je ta zakon neveljaven in ima mož pravico ženo takoj zapustiti.

Jetnik — upravni svetovalec. V New Yorku je bil lansko leto jeseni obsojen finančnik Charles Morse v 16letno ječo. Morse je z dvomljivimi špekulacijami spravil v škandal več newyorških podjetij. Po vplivu izvršnih advokatov je sodišče dovolilo, da sme Morse čez dan v spremstvu paznika zapustiti svojo celico in se podati po svojih poslih. In tako se je zgodilo, da Morse opravlja kakor prej svoja dela, sedi v posvetovalnici in se na večer povrne z avtomobilom nazaj v zapor. Samooobsebi se razume, da je to početje ameriške justice v ljudstvu našlo velik odpor.

Samooovadba 40 rumunskih dijakov. Iz Černovic poročajo: 40 rumunskih dijakov je na državno pravdnitvo poslalo samooovadbo, da so bili soudeleženi na demonstracijah proti deželnemu glavarju pl. Wassilko. Zahtevajo uvedbo preiskave proti sebi.

Težka pristojbinska kazen. V Hebu je bil nek 70leten stariček, ki še ni bil predkaznovan, od tamkajšnjega pristojbinskega okrajnega sodišča obsojen v trimesečen zapor. Dasi so zdravniki izjavili, da je nastop kazni za obsojenca smrtnonevaren, je hebsko finančno ravnateljstvo prošnjo za odlog kazni odbilo.

400 nemških deklet se je iz Virmberga pripeljalo v državo Oregon v Ameriki, kjer so se naselile.

K roparskemu napadu na dr. Marečka. Iz Prage poročajo: Sum roparskega napada na dr. Marečka je padel na delavca Jencika in bivšega njegovega solicitorja Jana. Oba so zaprli.

Najnovejša pariška moda. Od kar so pariške dame začele nositi krajša krila in dale slovo vlečki, mislijo na to, kako bi se za vlečko odškodovale. Zdaj so iznašle nekaj pravega; začele so namreč okoli členkov na nogah nositi — zapestnice. Te zapestnice so ali iz jantarja ali pa iz nebrušenih rubinov. Ako je oboje — pristno, kdo bi hotel to dvomiti! Razume se, da k tej modi spadajo nizki čevlji.

Pustna šala budimpeštanske socialne demokracije. Socialni demokrati v Budimpešti so si dovolili s policijo hudo šalo. Tamkajšnja njihova strokovna društva so namreč za sredo prijavila velik obhod po ulicah, ki ga je policija tudi dovolila. Nato je policijsko ravnateljstvo vse primerno ukrenilo, da bi se mir ne kalil in odpotlo v Košutovo ulico močne straže. A zastoj je bila skrb — ulice so ostale kakor navadno, socialnih demokratov ni bilo.

Za krajo dresirana opica. V Parizu so v petek zaprli moža, ki je s pomočjo opice, ki je bila tako izučena, pri raznih juvelirjih kradel dragocenosti. Nosil je opico v žepu in žival je iz gospodarjevega žepa takrat, ko je videla, da jo nihče ne gleda, kradla prstane in drugo zlatnino. Mož, z imenom Arondolo, je po aretaciji izdal skrivnost svoje opice.

Japonski izreki. Žabi v svoji mlaki ni znana velikost morja. — Tudi največja drevesa so pričela poginjati od tal. — Lev poše mladiča v ravnino, pošlji otroka v tujino — če ga ljubiš. — Baker in kristal se svetita samo ako sta polirana. — Noge svetilnika so temne, samo v njegovi višini se sveti glava. — Kako naj hrošč razume to, kar misli konj. — Človek, ki je rojen služabnik, ne bo nikdar gospodoval.

Koliko je stala ameriške mornarice pot okoli sveta. Te dni je ameriška vojna mornarica končala svoj pot okoli sveta, ki je znašal vsega skupaj 45.000 milj. Na tem potu je sežgala 400.320 ton oglja v vrednosti 1.078.994 dolarjev. Prevoz tega oglja je stal 1.463.825 dolarjev. Strojnega olja so porabili 125.000 galon v vrednosti 43.750 dolarjev. Skupaj s plačami častnikov in moštva, streljivom in drugimi stroški, je stala Združene države ta 14 mesečna vožnja nad 20 milijonov dolarjev.

Kakšni starši so socialni demokratje? Odvetnik dr. Josip Dolenc je priobčil v madžarskem časopisu tale dogodek iz svoje odvetniške prakse: »V mojo pisarno je prišla delavska žena. Pove mi samo svoje deklislo ime in na moje vprašanje, če nima moža, mi odgovori, da ga ima, da pa se bosta šele tedaj poročila — seveda civilno! — kadar otroci toliko dorastejo, da bodo mogli služiti si kruh. — Pa kdo vam jih vzdržava?« mi vprašam. »Državna najdenišnica!« mi odgovori. Potem mi pripoveduje, da živi že osem let z dotičnim možem in da je rodila že štiri otroke. »Če bi bila poročena,« pravi, »bi morala z možem sama vzdrževati otroke. Moj mož zasluži 6 K na dan, a s tem bi težko prehranila sebe in otroke. Zato sva takole sklenila: Jaz povijem na kliniki kakor dekle. Potem oddam otroka v najdenišnico in tako nimava nobene skrbi z njim.« Tako postopanje nasvetujejo svojim bratcem socialna demokratični odvetniki. Lepa socialna morala!

Razkošnost s cvetjem v New Yorku in zadnja ameriška kriza. V New Yorku je vladalo veliko razkošje s cvetjem. Tako je imel n. pr. prvi newyorški cvetličar Josip Fleischmann na tucate takih odjemalcev, ki so redno vsak teden izdali za cvetje 2000, 3000 in 4000 mark. Seveda je večina teh cvetlic bilo namenjenih gledališkim igralcem in pevkom in je Fleischmann dobil kratko naročilo: Pošljite vsak dan za 500 mark cvetja sem in tam. Toda zadnja kriza je temu razkošju napravila konec in Fleischmann je moral ustaviti svoja plačila in zapreti svoje krasne prostore na peti aveniji. Svojih tirjatev niti iztožiti ne more, ker bi potem prišla marsikaka tajnost na dan in bi marsikaka družinska skupnost bila uničena. Tudi Jos. Fleischmann bi pri tem le izgubil, kajti v bodoče bi se nihče več ne hotel obrniti nanj z nedovoljenimi naročili. Cvetličar namreč upa, da mu kriza ne bo zadala smrtnega udarca, in da bo, ko Amerika pride zopet v pravi tir, nadaljeval svojo trgovino. Zanimivo je, da je Fleischmann pričel kot reven počestni prodajalec šopkov, a ko je bil 20 let star, je že imel pol milijona premoženja.

Vodna pot med Donavo in Renom. Iz Monakova se poroča, da je Bavarska sedaj oficijelno stavila Prusiji predlog za zgradbo velike paroplovne poti med Donavo in Renom. (Črno morje — Severno morje). Bavarska prevzame zgradbo prekopa med Donavo (Rejno) in Meno.

Telefonska in. brzojavna poročila.

VSLED VIŠKEGA SNEGA OVIRAN PROMET.

Jesenice, 2. marca. Promet je tudi na železnici silno oviran. Na Gorenjsko je od spodnje gorenjske strani mogoče priti samo do Jesenic. Popolnoma je vsled visokega snega ustavljen železniški promet na progah Jesenice Celovec, Beljak Pontafelj, Beljak Rož, Jesenice Trst, Trbiž Beljak.

TURŠKO-BOLGARSKI SPORAZUM DOSEŽEN?

Sofija, 2. marca. Med Rusijo, Turčijo in Bolgarijo je dosežen sporazum glede odškodnine za vzhodne železnice. Rifaat-paša podpiše dotični zapisnik jutri. Kapitaliziralo se bo nekaj obrokov turške vojne odškodnine, tako da Rusija odpiše na svoji terjatvi proti Turčiji 125 milijonov, dočim bo Bolgarija obremenjena le z 82 milijoni, ki jih bo dolgovala Rusiji.

DOBRO ZNAMENJE ZA MIR.

Budimpešta, 2. marca. Avstro-ogrski poslanik na srbskem dvoru grof Forgach je, prišedši z Dunaja, včeraj konfiriral tukaj z ministrskim predsednikom dr. Wekerle. Potem se je podal v zbornico magnatov, kjer je govoril z ministrom Andrássyjem in srbskim metropolitom Bogdanovičem. Grof Forgach se namerava v sredo podati na svoje mesto v Belgrad.

KDO BO POVELJNIK VOJSKE PROTI SRBIJI.

Budimpešta, 2. marca. Madžarski listi poročajo, da bo vrhovni poveljnik v eventualni vojski proti Srbiji general konjenice Viljem Klobučar, sedanji glavni poveljnik ogrsko-hrvatskega domobranstva, rodom Hrvat iz Gospića. Natančnega seve nihče ne ve.

Rahitis.

Najbolje koncentrirana redilna sredstva, ki se nahajajo v SCOTT-ovi emulziji, rede kosti, jih napravijo trde in ravne in omogočijo hitri razvoj zdravega mesa.

Cena originalne steklenice : 2 K 50 vin. : Dobi se v vseh lekarnah.

Meteorologično poročilo.

Vlilna n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podrobna v 24 urah v mm
1	9. zveč.	722'5	-0'7	brezvetr.	sneg	
2	7. zjut.	712'1	0'0			31'1
	2. pop	715'2	6'1	sl. jzab.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp. — 1'7°, norm. 1'5°.

APNO

najbolje kakovosti priporoča Frano Weinberger, posestnik apnenic v Zagorju ob Savi 438 6-2

Proda se 120 hektolitrov izvrstnega

bizeljskega vina

(Drenovec), rudečega in belega po zelo ugodni ceni, ter se kupci vabijo za četrtak, dne 4. marca 1909, ker se isti dan ob 10. uri predpoldan prične ta razprodaja.

Zapuščina umrlega Ivana Malusa, 568 Sušica št. 28, Bizeljsko. 3-1

568 Sušica št. 28, Bizeljsko. 3-1

Tri boljše stavce

Slovence, sprejme takoj v prijetno in stalno

kondicijo tiskarna J. Krajec nasl. Novo mesto.

602 Zahvala. 1-1

Povodom prerane smrti predragega nepozabnega soproga, očeta, sina svaka in strica gospoda

Antona Goslarja
c. kr. sodnega oficijala

nam je došlo od vseh strani toliko dokazov sočutja, da se nam ni moglo vsakemu posebej zahvaliti.

Zahvaljujemo se torej tem potom čč. duhovščini za tolažbo v boleznih in za spremstvo k večnemu počitku kakor tudi gg. zdravnikom za zdravniško pomoč.

Nadalje se iskreno zahvaljujemo za častno udeležbo pri pogrebu gospodu vladnemu svetniku Tekaučiču, gospodu sodniku Levičniku gg. uradnikom c. kr. okr. sodišča, okr. glavarstva, davčnega urada, odvetništva in notarjatu, g. Županu, dr. T. Romihu, slav. obč. zastopu, čislannemu učitelstvu iz Krškega in od drugod, telovadnim društvom: Sokolu iz Krškega in Vidma, kakor tudi sploh vsemu drugemu občinstvu, ki je znani v najbridkejših urah sočustvovalo.

Krško dne 26. februarja 1909.

Žalujoci ostali.

Zlato svetinjo: Berlin, Pariz, Rim itd.

Yajboly. kosm. zobo-
stisl. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
B. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Dobi se
v
vseh
lekarnah

! POZOR!

- 50.000 PAROV ČEVLEJEV!

4 pare čevljev za samo K 7'—.

Vsled plačilnega zastanka nekaterih velikih tovarn sem bil poverjen prodajati večje zaloge čevljev globoko pod lastno ceno. Prodajam torej dva para moških in dva para ženskih čevljev na zadrgo iz rjavega ali črnega galoširanega usnja z močnimi podplat, zelo elegantna, najnovejša oblika. Velikost po oblikah. 540 (3-1)

Val štirje pari stanejo samo K 7'—.

Pojlija se po povzetju. — Zamena dovoljena ali denar nazaj.

P. LUST, Izvoz čevljev, Krakov 51

Imate ozeblino, kurja ozeba in trdo kožo?

Trpite na potenju nog ali zoprnem duhu?

Ena kopelj za noge s

Chiragrinom

Vas takoj oprosti. 1 zavoja za dve kopelji 30 vin. narjev. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji ali v boljših prodajalnah ali pa naravnost iz drogerije v Gradec-u, Sackstrasse 3 K 423 20-3

iz parcele št. 886 na Golinu, obse-
2727 m², se bo dne
17. marca 1909 v
Smartnu na Dholici
(Koroško) prodal.

**Najnižja cena 8 K za m² stoje-
čega lesa.** — Natančnejša pojasnila
ustmeno ali pismeno daje župnijski urad
Šmartin na Dholici, P. Poreče ob jezezu.
557 3-1

Krasno posestvo

z mlinom je na prodaj blizu
Ljubljane ob Kamniški Bistrici.
Vsa uprava, park, ribištvo,
vodna moč. Natančnejše uprava "Slo-
venca". 558 10-1

Občni zbor slovenskega glasbenega društva „Ljubljana“.

Veliko zanimanje za ta občni zbor, ki se je vršil včeraj, je dokazalo, da glasbeno društvo „Ljubljana“ ne le ostane, ampak se dvigne še dalje, raste in se razvija. V odsotnosti bolnega gospoda predsednika Rado Šturma je otvoril občni zbor podpredsednik g. Dachs, pozdravljajoč osobito gg.: dež. poslanca in odbornika dr. Pegana, poslanca in odbornika profesor Jarca, ravnatelja Prosenca, svetnika trgovskega in obrtnega zbornice Kregarja in Globelnika, prof. Funtka in oba poročevalca slovenskih dnevnikov. Izvanredni občni zbor, — pravi, — se vrši, ker so potrjena spremenjena pravila.

Nato je čital g. Volta zapisnik lanskega občnega zbora, ki se je odobril.

Blagajniško poročilo izkazuje dohodkov 6.612 K 50 v., stroškov 4.920 K 4 v., torej skupnega denarnega prometa 11.532 kron 54 v. Društveno imetje znaša v gotovini 1.692 K 46 v., v zalogi Bajukovih pesmi »Odmevi naših gajev« 600 K, na podpornini za leto 1909. 1000 K, skupaj 3.292 kron 46 v. Po poročilu revizorjev se blagajniško poročilo odobri. Arhivar g. Pavšek poroča, da je sedaj društveni inventar vreden 6.370 K. G. dr. Pegan pravi, naj se pojasni, če ima društvo kaj dolgov. Podpredsednik g. Dachs konstatira, da je poravnano vse in nima nikdo kake terjatve. Plačal je dosedanjí odbor po 6 do 7 let stare terjatve. Društveni dolg so sedaj le tekoči troški. Temu poročilu sledila je

volitev odbora.

Pred volitvijo se je oglašil l. Štefe ter izjavil, da je po naročilu odbora večkrat obiskal sedanjega bolnega predsednika g. Rado Šturma, ki je opetovano izjavil, da z ozirom na razširjen delokrog društva ne more več prevzeti predsedstva, da pa ostane zvest član in bo vedno deloval za blagor »Ljubljane«. (Krepki živijo-klici.) Predlaga, naj se mu za res poštovno delo izreče najiskrenejša zahvala in pooblasti novi odbor, da mu to zahvalo na primeren način izroči. G. Jož. Globelnik predlaga, naj se z vzklikom voli predsednikom deželnega odbornika g. dr. Pegana, kar se med velikim navdušenjem sprejme. — Novi predsednik g. dr. Pegan zavzame prostor ter izjavi, da prevzame predsedstvo le, ker tega ne stori dosedanjí predsednik, ki si je stekel za društvo največ zaslug. Nato se vrši volitev novega odbora, med skrutinijem pa debata o slučajnostih.

Prvi se oglasi k besedi predsednik g. dr. Pegan. Povdarja, da ga silita k temu dva momenta: da je danes prevzel predsedstvo »Ljubljane« in pa nek sobotni člančič v »Narodu« o razmerju »Ljubljane« proti »Glasbeni Matici«. Opozarja na tisti burni shod v veliki dvorani »Uniona«, ko se je šlo za razbitje »Ljubljane«. Začeli so takrat gotovi ljudje in krogi gonjo, obetalí pogin društvu, začeli z bojem in pevskim bojkotom. Želeli so, da društvo razpade. Nakana se jim ni posrečila! Poskušali so škodovati, prirejali konkurenčne prireditve, a posrečilo se jim ni razbiti društva; zato so začeli boj proti posameznikom. Vendar pa so rasti uspehi »Ljubljane« in ž njimi tudi besnost nasprotnikov. Začeli so obrekovati na precej čuden način in govoriti o fiasku v »klerikalnih« rokah. Danes v Ljubljani sploh ni društva, ki bi tako dobro stalo v moralnem in materialnem oziru. Ali je to fiasko? In če je ljudstvo dalo denar, je tudi vpoštevalo moralne uspehe. Take bomo imeli tudi v prihodnje. Govornik protestira, da se o društvu govori in piše po regeneraciji, da doživí kak fiasko. Začrtati pa je treba natančno smer: razmerje proti »Glasbeni Matici«. Gre se za misel o podeželenju »Glasbene Matice«. »Glasbena Matica« se je na nekem občnem zboru pridružil bojkotu proti »Ljubljani« na ta način, da je izbacnila iz odbora enega najzastojnejših članov in odbornikov, g. Ravnikarja, ker je bil tudi član »Ljubljane«. Takrat so morali člani S. L. S. reči, tam, kjer nas nočete, ne bomo! Zavzeli so pasivno stališče. Posledica je bila, da je šlo pri »Matici« navzdol. Nato se je povdarjalo, da je »Matica« skupna last in govorilo, da dovolijo pristašem S. L. S. mesta v odboru. Toda takratni politični boj ni dal garancij, da se bodo oblube tudi držale. Zato se je mislilo na edino pomoč, da se »Matica« preustroji pod uradnim kuratorijem, torej da jo prevzame dežela. Tu nastane vprašanje, če ne pride v konflikt z »Ljubljano«. Govornik pravi: Ne! »Matica« naj bo učni zavod, ki se mu priklonijo društva; bila bi jugoslovanski konservatorij. »Ljubljana« bi lahko šla vzporedno z »Glasbeno Matico« na delo ter slovensko pesem izpopolnjevala. Iznemadil pa nas je članek pre-

teklo soboto, da nočejo o tem ničesar vedeti. Naša škoda ne bo! Tisti, ki nas nočejo, morajo prevzeti odgovornost za posledice. Dežela je torej ne bo financirala in vzdrževala. Kaj nas čaka? »Glasbena Matica« noče postati deželni zavod, ampak društvo, ki nas noče; ostati hoče politično društvo, političen zavod. »Ljubljana« ima v pravih načrtih svoje cilje. Šla bo mirno naprej ne glede na to ali ono stran. V kolikor se bo udeleževala narodnih prireditev in slavelj, odločevali bodo odbor in člani. Delala bo za slovensko in slovensko pesem in če bomo vsi tako delali, tudi »Matica«, šli bomo paralelno, šli bomo skup. Če pa nasprotno, se bomo pa križali in takrat bomo mi gotovo v pravici. Mi nočemo boja, ampak le glasbo! Če bodo tako postopali drugi, ne pride do konfliktov, ki bi bili v škodo le drugim, ne nam! Končujoč povdarja g. dr. Pegan, naj bi se v bodoče opuščali tako žalostni napadi, kot je bil zagrešen v sobotni številki »Slovenskega Naroda«.

Pevovodja g. Svetek pravi, da je pevska šola postavljena na precej široko podlago. Storilo se bo, kar mogoče. Šolo za naraščaj poseča okrog 50 fantov, vajencev. Ženski zbor ima že do 30 dobrih pevk, odličnih gospá in gospic. Konstituira se mešani zbor. Vsak četrtek zvečer se vrši šola v moškem zbornem petju. Naloga »Ljubljane« je danes druga, kot je bila pred leti. Dosegli bomo cilj, ki smo si ga postavili. Če bomo tako nadaljevali, bo slovenska javnost zadovoljna, in to bo najboljši odgovor na napade, ki smo jih že imeli in ki utegnejo še priti. (Živahno pritrdjevanje.)

G. Potnik predlaga zahvalo časopisju. Iskreno zahvalo je izrekel občni zbor tudi gg. dr. Robidi, dež. inženirju Podkrajšku in pevovodji Svetku, katerih zasluga je v prvi vrsti, da se je »Ljubljana« tako krepko dvignila.

Predsednik g. dr. V. Pegan je zaključujoč občni zbor povdarjal, da je društvu zasigurana bodočnost. Ko bo praznovala »Ljubljana« 20-letnico, bo to čisto drug nastop kot ob 10-letnici. Živela slovenska pesem in napredujoče slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«!

Po občnem zboru se je pod predsedstvom dr. V. Pegana takoj vršila seja novoizvoljenega odbora, ki se je tako-le konstituiral: podpredsednik: Rado Šturm; pevovodja: Anton Svetek; tajnik: Pavel Gorjup; tajnikov namestnik: Srečko Potnik; blagajnik: Ivan Dachs; blagajnikov namestnik: Jakob Porenta; arhivar: Avgust Pavšek; arhivarjev namestnik: Fran Globelnik; nadzornik: J. Vrečar; namestnik nadzornikov: Mirko Koželj; gospodar: dr. Ivan Robida; gospodarjev namestnik: Iv. Štefe.

Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« ima po novih pravih vse pogoje za najlepši napredek. Prepričani smo, da bo novi odbor storil vse, da društvo še bolj povzdigne. Za to nam je poleg odličnega pevovodje g. Antona Sveteka porok tudi predsednik »Ljubljane« g. dr. V. Pegan, ki s tem, da je prevzel vodstvo »Ljubljane«, ni stopil na novo pot, saj je znan kot izvrsten pevec in vnet slovenski glasbenik, ki je vodil tudi že mnogo pevskih zborov in pevskih šol ter si je posebno velikih zaslug za slovensko glasbo pridobil za časa svojega bivanja v Celju. »Ljubljana« si je tako izbralna na čelo izvrstnega strokovnjaka ter je s tem pokazala, da ji je slovenska glasba resna stvar. In v dosegu krasnih ciljev »Ljubljane« naj se zbirajo okoli nje v bratski ljubezni slovenski pevci vseh slojev, kakor jim vleva društveno geslo:

Sloga vodi nas edina,
Živi pesem, domovina!

Julij Mazele pred porotniki.

Novo mesto, 2. marca 1909.

Danes dopoldne se je pričela pred novomeškimi porotniki kazenska razprava proti bivšemu poštnemu ekspedijentu v Gradacu Juliju Mazelleju. Porotnemu senatu predseduje višji deželnosodni svetnik Levec, votanta sta deželnosodna svetnika Rizzoli in Volčič. Obtožbo zastopa drž. pravdnika namestnik dr. Otokar pl. Kočevar, zasebnega udeleženca Arturja barona Apfaltrerna zastopa dr. Božidar Vodusek. Obtoženca Mazelleja zagovarjata dr. Žitek in dr. Karol Triller. Prečita se obtožnica, iz katere navajamo:

Julij Mazelle, rojen 10. maja 1875., veleposestnik in bivši poštni ekspedijent, je dne 13. oktobra kot poš. ekspedijent pri c. kr. poštnem uradu v Gradacu, v katerem je bil zavezan, zaupano mu oblast zlorabil s tem, da je sprejem in odpravo nujne, na dr. Kornke v Krupi naslovljene brzojavke za dve uri zadržal, da bi Arturju baronu Apfaltrernu škodo napravil

na njegovi imovini, dr. Kornketu pa na pravici do pravočasnega vročenja te brzojavke.

Zakrivil je s tem hudodelstvo zlorabe uradne oblasti po § 101 k. z. in se naj kaznuje po § 103 k. z. z ozirom na visokost škode s težko ječo od 1 do 10 let.

Leta 1904 je naročil takratni lastnik graščine Krupa Artur baron Apfaltrern dr. Teodoru Kornke, odvetniku na Dunaju, da graščino proda. V jeseni 1904 oglasila sta se pri njem kot kupca Julij Mazelle, takrat poštni ekspedijent pri c. kr. poštnem uradu v Gradacu, in njegov sedaj že zamrlí tast Daniel Makar.

Dne 5. oktobra 1904 so se pogajali na Krupi radi prodaje graščine baron Apfaltrern, njegova soproga, dr. Kornke, Julij Mazelle in Makar Daniel. Po daljšem razpravljanju ponudila sta Mazelle in Makar kupnino v znesku 340.000 K in je bilo dogovorjeno, da ju skozi 8 dni ta ponudba veže.

Dne 12. oktobra 1904 poslal je dr. Kornke Juliju Mazelle brzojavko, katero je slednji še isti dan prejel in katere se glasi: »Ich nehme Ihr Kaufsoffert Krupp an und ersuche Sie morgen Donnerstag um 1 Uhr Nachmittag mich Krupp zur weiteren Abmachung zu erwarten.«

Dne 13. oktobra 1904 dospel je dr. Kornke okoli 11. ure dopoldne z vlakom v Rudolfovo in se je odpeljal v Krupo, kamor je prišel okoli 1. ure. Tisti dan odpotila se je z Dunaja ob 11. uri 15 min. dopoldne nujna brzojavka dr. Kornke v Krupo, v kateri je bila višja ponudba Karola Kauschegga za graščino Krupa in za prosilo, da se prodaja sístira. Dotična brzojavka prišla je v Rudolfovo, kjer jo je začela telegrafistinja c. kr. poštnemu uradu v Gradacu, v kojega okrožje spada tudi Krupa, naprej telegrafirati. Glasom v disciplinarnem aktu nahajajočih se zapisov zapisala je telegrafistinja pri c. kr. brzojavnem uradu v Rudolfovo v takozvani korespondenčni protokol ob 12. uri 12 min. opoldne opazko: »Unterbricht mich während dem Geben der Depesche; scheint Fehler im Apparat zu haben.«

Telegrafistinja v Rudolfovo je mogla šele ob 2. uri 14 min. popoldne to brzojavko c. kr. poštnemu uradu v Gradacu naprej dati, kamor je dospela ob 2. uri 50 min., pri čemur se pripomni, da je bila uradna ura v c. kr. poštnem uradu v Gradacu za 36 minut naprej.

Med tem časom se je v Krupi sklepala kupna pogodba glede graščine in so se tega udeležili baron Apfaltrern in njegova soproga ter njih pooblaščenec dr. Kornke kot prodajalci na eni strani in Julij Mazelle in Daniel Makar kot kupca na drugi strani. Ob času, ko je prejel dr. Kornke gori navadeno brzojavko z višjo ponudbo, je bila kupna pogodba že sklenjena in je bila tudi že ara, oziroma del kupnine v znesku 50.000 K izročena in prevzeta.

Z ozirom na to dr. Kornke, oziroma baron Apfaltrern nista mogla več od kupne pogodbe z Julijem Mazelle in Danijelom Makar odstopiti. Takrat niti prodajalca, niti dr. Kornke še niso vedeli, da se je s predmetno brzojavko na nedopusten način manipuliralo.

Šele začetkom leta 1908 o priliki volilne borbe radi volitve v deželni zbor, je prišla stvar na dan. Julij Mazelle je bil kandidat za belokranjski mandat in se je tudi proti njemu agitiralo. V nekem časniku je bila neka opazka radi brzojavke, ki je bila z nakupom graščine Krupske v zvezi in vložila se je ovadba proti njemu pri c. kr. poštni in brzojavni direkciji v Trstu, ki je odredila poizvedbe, katere so sledeče dognale:

Brigita Berlan, katere je bila tisti čas poštna uslužbenka v Gradacu, sedela je dne 13. oktobra 1904 med 11. in 12. uro dopoldne sama v uradu, ko ji zabežni poštni urad v Rudolfovo nujno zasebno brzojavko. Le-ta je začela takoj teči in Berlan jo je pisala na predpisano tiskovino. Ko je del brzojavke že napisala, pride hitro Julij Mazelle v pisarno, pogleda že napisan del brzojavke in pravi: »Dieses Telegramm nehme mir jetzt nicht auf, ich gib nach Rudolfswert, dass die Feder ihm Morse gebrochen ist.« Brigita Berlan je ugovarjala, da to ni pravilno, da se v Rudolfovo tudi ne bo verjelo, da se je ravno pri tej brzojavki pero v aparatu zlomilo. Mazelle je pa na to odgovoril: »Das geht Sie nichts an, ich trage die ganze Verantwortung«, je ukazal Berlanovi, da naj gre h kosilu, in da ne sme brzojavke pred 2. uro popoldne sprejeti, ob katerem času zopet prično uradne ure.

Brigita Berlan je šla potem res h kosilu in je bil pri Mazellejevih pri kosilu tudi Danijel Makar, ki se je po kosilu z Julijem Mazelle podal v Krupo v svrhu sklepanja kupne pogodbe.

Mazelle o gori navedeni brzojavki z višjo ponudbo najprvo proti poizvedujočemu poštnemu komisarju ni hotel nič vedeti in je šele po konfrontaciji z Berlanovo dogodek tako popisal, da je stal 13. oktobra 1904 po 11. uri dopoldne pred svojo hišo v Gradacu s tastom Makarjem, in sta se pogovarjala radi nakupa graščine Krupske, da sta bila ob 12. uri opoldne klicana od žene Julije Mazelle h kosilu, da sta se podala na to h kosilu, in da ga je med tem Brigita Berlan poklicala v urad, rekoč, da prihaja brzojavka, dalje da je stopil k aparatu in precej zapazil, da ni v redu in da dá le nečitljive in nerazločne črke, da je nato aparat popravil, ter šel z Berlanovo h kosilu, kateri je še naročil, da naj brzojavko precej po pričetku uradnih ur sprejme in odpravi. Mazelle je odločno zanikal, da bi se med njim in Brigito Berlan vršil pri tem tisti pogovor, kakor ga opisuje Berlanova.

Brigita Berlan je tudi pri sodnji kot priča zaslišana potrdila, da se je dogodek dne 13. oktobra 1904 tako vršil, kakor je gori popisano, namreč, da je Mazelle sprejem in odpravo brzojavke dr. Kornke za dve uri zadržal.

Tako protizakonito postopanje samo na sebi še ne bi učinilo dejanski stan hudodelstva zlorabe uradne oblasti v smislu § 101 kaz. zak. ali drugega po kaz. zak. kaznjivega hudodelstva ter bi se bilo le disciplinarnim potom kaznovalo, če ne bi bilo dosti gradiva, iz katerega se dá sklepati, da je postopal Mazelle v hudobnem namenu, s tem nezakonitim dejanjem komu kako škodo storiti. Da je pa postopal Mazele s tem hudim namenom, sledi iz nastopnega:

Glasom izpovedbe Brigitte Berlan, aparat ni dal nečitljivih črk, saj je sama že del brzojavke napisala na predpisani blanket. Aparat, ki je bil sicer, kakor je po pričah potrjeno, slab, t a k r a t n i n a g a j a l. Že iz tistega dela brzojavke, ki je bil že napisan, in ki ga jebral Mazelle, je bilo razvidno, da Karol Kauschegg za 10.000 K več ponudi za graščino, kakor on in Makar in pravi Brigita Berlan, da je že ona precej vedela, za kaj se gre, tembolj pa še Mazelle. Pripomni se, da je Mazelle glasom lastnega pripoznanja vaje brzojavke na uho čitali.

Brezdvomno si je hotel Mazelle s tem, da sprejem in odpravo te brzojavke zadrži, ustvariti ugoden položaj pri sklepanju pogodbe in si pridobiti ta ali oni dobiček na škodo drugega.

Somoobsebi umevno je, da če bi baron Apfaltrern ali dr. Kornke pred sklepom pogodbe z Julijem Mazelle in Danijelom Makar vedela, da Karol Kauschegg za 10.000 K pod ugodnimi pogoji več ponuja za graščino, ne bi prišlo do sklepa pogodbe z Julijem Mazelle in Danijelom Makar. Mazelle je z Makarjem precej po kosilu hotel v Krupo, kamor je dr. Kornke dospel po 1. uri z zamudo radi povodnji in slabih potov. Precej po kosilu v Krupi se je kupna pogodba sklenila in je bila že v vseh podrobnostih dogovorjena in znesek po 50.000 K že na račun plačan, ko je dr. Kornke brzojavko dobil. Da je bil baron Apfaltrern s tem na svoji imovini oškodovan, je jasno.

Glede škode, ki jo je trpel dr. Kornke na svoji pravici, brzojavko pravočasno dobiti, se zagovarja Mazelle, da če bi predmetno nujno brzojavko precej ob 12. uri odpravil, je poštni sel ne bi mogel dr. Kornke izročiti, ker ga na Krupi še ne bi dobil, kajti Mazelle je na podlagi brzojavke, s katero ga je dr. Kornke za 13. oktobra 1904 v Krupo povabil, in radi tega, ker so bila pota slaba, vedel, da dr. Kornke ne bo mogel pred 1. uro v Krupo dospeti. Poštni sel, ki bi torej še po preteku pol. do tričetrt ure v 4 km oddaljeno Krupo prišel, in ker sme brzojavke le adresatu izročiti, bi se moral vrniti. Ta izgovor je neutemeljen, saj bi poštni sel ob okoli tričetrt na 1. uro v Krupo prišel, za okoli 1. ure se je pa itak že dr. Kornke pričakoval.

Mazelle se izgovarja, da sploh ni imel povoda brzojavko zadržavati, kajti z brzojavko, s katero je dr. Kornke dne 12. oktobra 1904 imenoma barona Apfaltrern ponudbo Julija Mazelle in Danijela Makar sprejel, je bila pogodba sklenjena. Da temu ni tako, sledi iz nastopnega. Glasom izpovedbe barona Apfaltrern in dr. Kornke so se udeleženci dne 5. oktobra 1904 samo pogajali radi prodaje graščine Krupa, Freithurn, Oeden-graz in dependencij. Mazelle in Makar ponudila sta kupnino 340.000 K, ne da bi glede podrobnosti kupne pogodbe takrat sploh prišlo do kakega sporazumljenja.

Mazelle in Makar sta izjavila, da hočeta s to ponudbo 340.000 K ostati 8 dni v besedi, in je dr. Kornke še posebno s pismom z dne 8. oktobra 1904, naslovljenim na Julija Mazelle, le-tega opozoril, da

sta Mazelle in Makar s svojo ponudbo d^o 13. oktobra 1904 ob 9. uri zvečer v besedi. Do takrat položaj torej še ni bil izpremenjen, bila je torej kakor dne 5. oktobra 1904 od strani prodajalca ponudba Julija Mazelle in Danijela Makar naznanje vzeta, in je torej imel prodajalec do 13. oktobra 1904 čas, si stvar premisliti. V sporazumu s prodajalcem brzojavil je pa, kakor že povedano, dr. Kornke dne 12. oktobra 1904 Juliju Mazelle, da sprejme ponudbo, in da naj pride Mazelle dne 13. oktobra v Krupo »zur weitem Abmachung«. Že iz teh končnih besedij in iz tega, da se je povabil Mazelle v Krupo na 13. oktobra 1904 ob 1. ure popoldne, ob katerem času torej rok še ni potekel, je moral Mazelle sklepati, da je prodajalec, ozir. njegov zastopnik z brzojavko z dne 12. oktobra 1904 izrazil le pripravljenost, na podlagi ponudbe 340.000 K sklepati pogodbo. Glasom izpovedbe dr. Kornke sta Mazelle in Makar dne 13. oktobra 1904 pri sklepanju pogodbe izjavila, da ne bodeta pogodbe sklenila, če baron Apfaltrern ne prevzame gotove obveze radi izbrišanja intabulirane mašne ustanove, kar je tudi na visokost kupnine uplivalo.

Iz tega je razvidno, da se kupca še 13. oktobra 1904 tekom sklepanja pogodbe nista čutila vezana, torej Mazelle tudi ne more trditi, da bi bila pogodba že 12. okt. 1904 sklenjena. V pismu dr. Furlana, kot zastopnika Julija Mazelle in Danijela Makar z dne 25. oktobra 1904 naslovljeno na dr. Kornke (priloga ad r. št. 16) je pisano: »Der Kaufvertrag wurde mündlich in bestimmter und klarer Weise am 13. Oktober 1904 abgeschlossen.« Dr. Furlan je seveda svojo informacijo sprejel od Mazelle ali od Makarja, ali od obeh.

Da je bila kupna pogodba dogovorjena 13. oktobra 1904, razvidno je tudi iz tega, da sta Mazelle in Makar dotično informacijo za poznejšo pismeno pogodbo 13. oktobra 1904 podpisala (priloga ad r. št. 16). Da je bil pozneje 12. oktobra 1904 kot dan takozvane »rechnungsmässige Uebnahme« določen, iz tega se na čas sklepa kupne pogodbe ne dá sklepati.

Z vsem tem navedenim je pač ovržena trditev Mazelle, da ni imel povoda, s prejem in odpravo predmetne brzojavke zadržati.

Postopanje Julija Mazelle osvitljuje posebno tudi sledeči dogodek: Ko je poštni komisar vodil poizvedbe v Gradacu začetkom leta 1908, je telegrafičnim potom povabil tudi Brigito Berlan v Gradac. A že iz Rudolfovega se je nazaj brzojavilo, da je Brigita Berlan, ki je takrat službovala na Gorenjskem, že v Rudolfovem in da se odpelje s pošto ob 11. uri 10 min. v Gradac.

To telegrafično korespondenco spravil je Mazelle. Ko se je Brigita Berlan pripeljala s pošto proti Gradacu, prišla ji je nasproti Mimi Makar, svakinja Julija Mazelle. Glasom izpovedbe Brigite Berlan prosila jo je Mimi Makar, da naj pri zaslišanju po c. kr. poštnem komisarju v Gradacu trdi, da se je pero pri aparatu zlomilo, namreč 13. oktobra 1904. Berlanova je to odklonila. Potem jo je glasom njene izpovedbe v istem smislu prosila tudi Josipina Mazelle, soproga Julija Mazelle. Mimi Makar in Josipina Mazelle to sicer tajita, a ni vzroka dvomiti na verjetnosti izpovedbe Berlanove.

Brigita Berlan dalje trdi, kar sicer Mazelle zanika, da se je slednji izrazil, da ne bi mogel skleniti pogodbe, če bi bila brzojavka dr. Kornke nekoliko prej vročena.

Glasom disciplinarnih poizvedb in izpovedbe Brigite Berlan je bila predmetna brzojavka na vsak način pred 12. uro opoldne, torej predno so uradne ure pretekle, poštnemu uradu v Gradacu avizirana in je začela tudi precej teči.

Da izpovedbe Brigite Berlan, ki Mazelle tako hudo obremenjujejo, niso iz trte izvite, kažejo sledeče okolščine. Dne 13. oktobra 1904 popoldne po 2. uri, ko je bila predmetna brzojavka že sprejeta in pripravljena za odpravo, prišel je takratni Podzemeljski kaplan Edvard Lengfeld na pošto v Gradac, kjer je govoril pred soplepjem z Josipino Mazelle. Takrat prišla je Brigita Berlan iz urada, zapazila, da ima Josipina Mazelle brzojavko še v rokah, in jo je prav vznemirjena vprašala, zakaj da še ni brzojavke odposlala, ki ima itak že toliko zamude. Josipina Mazelle odgovorila je, da še ni dobila sela, in da ga bo pa precej dobila. Ko je nato stopil Lengfeld v urad, kamor je šla tudi Berlan, povedala mu je, kakor Lengfeld priča, da je bila ta dan prav razburjena, ker ji je Mazelle zabranil, neko brzojavko sprejeti. V tem smislu se je Brigita Berlan že dve in pol uri po inkriminovanem dejanju pritožila proti osebi, proti kateri ne bi imela prav nobenega povoda, kaj napačnega povedati. Da je bila Brigita Berlan še dalj časa hudo vznemirjena, potrjuje še druge priče. S tem pa je ovržen sum, da bi mogoče le politična borba celo zadevo rodila. Politična borba jo je mogoče izkoriščala, radi tega ostanejo pa še vedno fakta, katera so po gori navedenem dokazana.

Kakor že navedeno, je Julij Mazelle zadrževal brzojavko namenoma, to je v svrhu, da si na ta način ustvari zase ugoden položaj. S tem je bila implicite zvezana imovinska škoda barona Apfaltrern. Pri tem se pripomni, da je bila ta škoda tem večja, ker je Karol Kauschegg ponujal 10.000 kron več kakor Mazelle in Makar samo za kranjski del graščin. S svojim protizakonitim dejanjem je Mazelle pa tudi namenoma kršil ideelne pravice dr. Kornke do pravočasnega vročenja brzojavke.

Ker se torej nahajajo v obdolženčevem dejanju vsi znaki hudodelstva zlorabe uradne oblasti po § 101 kaz. zak., je obtožba utemeljena.

* Občinski zakon za Kranjsko, izdal deželni tajnik Jožef Pfeifer, je izšel ravnokar v novem šestem natisu in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena s poštnino vred 1 K 35 v, vezana knjiga 1 K 90 v s poštnino vred.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani priložila nove skladbe oziroma skladbe novega natisa:

Foerster, Op. 107, Ave Maria za štiri enake glase, ali sedem mešanih glasov (moški kvartet in ženski tercet). Part. 60 h, glasovi po 20 h.

Nežna in nenavadno efektna skladba v lahkem slogu.

Foerster, Op. 5, Lamentacije ali žalostne pesmi Jeremija preroka in Očitanja (Kaj sem ti storil?) za mešani zbor. Cena partituri, iz katere se vsak glas lahko poje, 70 h.

V tem novem natisu so besede popravljeni in nekateri glasbeni stavki polajšani. Malo naših cerkva bo, v katerih bi se ne popevale v velikem tednu te mile ganljive melodije.

Foerster, Op. 58, Te Deum laudamus (s priljubljenim napevom »Hvala Gospodu Bogu«) za mešani zbor ali tudi za enoglasno petje z orglami. Part. 50 h.

Napev teh Foersterjevih skladb je povsod, kjer bivajo Slovenci, popolnoma udomačen; da so pa skladbe poleg svoje priprostosti mojstrsko delo, nam jamči ime skladatelja-prvaka na polju slovenske glasbe. Odveč bi bilo torej posebej jih priporočati. Gotovo je pa, da so in ostanejo vedno narodova last.

Laharnar, Šmarnične pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Part. 1 K 20 h.

Laharnar, Velikonočne pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 30 h.

Naši pevovodji radi segajo po Laharnarjevih kompozicijah, ker jim ne delajo težav, dosežejo pa vedno povoljen uspeh.

Vinski semenj v Ormožu.

„Kmetijska podružnica v Ormoži“ priredi v četrtek, dne 11. marca 1909. v dvorani gostilne g. Skorčiča vinski semenj

ormoško-ljutomerskih vin.

Ponujala se bodo izborna vina le iz ormoško-ljutomerskega okraja. 600 2—1
Začetek sejma ob pol 11. uri dopold. po dohodu osebnega vlaka.

605 3—1

ANTON ZUPANČIČ

Ljubljana
Sloškove ul. 31

oljudno naznanja sl. občinstvu, knjigoveznico
da je otvoril nanovo ureleno
ter se vdano priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Slavnemu občinstvu, posebno pa prečastili duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam svojo dobro nrejeno

podobarsko in pozlarsko obrt

v Wolfvih ulicah št. 1
nasproti frančiškanske cerkve
ter vsa v svojo stroko spadajoča dela
kot izdelovanje oltarjev, prižnic, tabernakljev itd. in zagotavlja kolikor možno umetno in fino ter trpežno izdelavo po lastnih in predloženih načrtih.
Cene zelo zmerno! Priznana dovršena dela!
466 Z odličnim spoštovanjem 52—46

Aleks. Götzl

podobar in pozlatar.

Proda se dobro vpeljana trgovina

z mešanim blagom. Naslov pove uprava „Slovenca“. 586 3—1

Gostilna in trgovina

se odda v najem na Viru pri Domžalah.

Poizve se istotam v hiši št. 3 ali v Ljubljani Marije Terezije cesta št. 1 v trgovini z železnino Fr. Stupica. 189

Proda se prostovoljno radi smrti posestnika 601 3—1

mlin in žaga

v dobrem stanju in pod ugodnimi pogoji blizu železniške postaje. Več se izve pri g. Jožefu Kraljiču v Domžalah.

Absolviranega JURISTA

ali tacega iz višjih semestrov, koji je že v kaki pisarni služboval, eventualno mladega

KONCIPIJENTA

z nekoliko notarske prakse išče odvetniška pisarna na deželi. Strojepisni stenoграфи imajo prednost. Ponudbe pod šifro „jurist“ upravi tega lista. 603 1—1

Urednik za Ameriko.

Išče se za slov. kat. list, ki izhaja dvakrat na teden, urednik, ki bi imel tudi veselje za krščansko organizacijo. Krasen delokrog in lep obstanek. Ponudbe pod urednik na upravnništvo tega lista. 604 3—1

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sorejama restavratore „Narodnega doma“ g. Kržlšnik. (Telefon št. 82.)

Podružnice:
Praga s menjalnicami: Graben 15, Mala strana, Most, ulica 17, Baden, Brno, Ceska Lipa, Ceska Kamenica, Moravski Zumberg, Moding, Novi Jicin, Pizen, Zvitava in Liberec.
Menjalnice na Dunaju:
I. Wollzeile 10, Taborskega 4, III. Ungerskega 77 (vogel Rennweg), III. Löwenstraße 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstrasse 22, VII. Mariahilferstrasse 70, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alservstrasse 32, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstrasse 83, XIX. Hauptstrasse 32

Menjalnična delniška družba
„MERCUR“
DUNAJ, I. Wollzeile 1.
Akc. kapital K 20.000.000. Res. zaklad K 8.000.000.

Najkulantnejši
:: nakup in prodaja ::
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.
:: Zamenjava in eskomptiranje ::
izžrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.